Cînd Muzeul Drumul spre Tara din Atlanta, statul Georgia, a dezvăluit moștenirea lui Henry Love Angel, în aprilie 1995, lumea a auzit un strigăt puternic de revoltă — exista totuși o altă povestire scrisă de Margaret Mitchell! Au început să curgă apeluri telefonice și solicitări ale presei de pe tot globul. Din Africa de Sud pînă la Tokio și Londra, oamenii cereau să știe mai multe despre această descoperire. Muzeul se implicase în această acțiune încă din august 1994, cînd a fost contactat pentru prima dată de Henry Angel Jr.. Angel știa puține detalii despre legătura tatălui său cu Margaret Mitchell, dar știa că acesta păstrase un teanc de scrisori, două din vechile ei caiete de compunere și multe fotografii vechi.

Margaret Mitchell

INSULA PIERDUTĂ

Ediţie îngrijită de Debra Freer

RAO International Publishing Company

Mulțumiri

Debra Freer dorește să-și exprime recunoștința și să mulțumească următoarelor persoane și instituții pentru sprijinul oferit în acest demers: lui Patsy Wiggins, fondatoarea Muzeului Drumul spre Tara, fără ale cărei idei și încurajări nu ar fi fost posibilă realizarea acestui volum; lui Henry și Louise Angel Jr., pentru amintirile lor și pentru că au păstrat cu grijă scrierile și fotografiile lui Margaret Mitchell; The Estate of Stephens Mitchell (moștenitorul operei lui Margaret Mitchell), pentru sprijinirea acestui proiect și pentru permisiunea de a publica scrierile lui Margaret Mitchell; lui Courtenay Ross McFadyen și urmașilor altor prieteni ai lui Margaret Mitchell — Sarita Hiscox Britton, Dorothy Reeves, Jessie Summers și Barry Wilkins — pentru amabilitatea de a ne împărtăși amintirile lor; lui Mary Ellen Brooks și personalului Bibliotecii și Arhivelor Hargrett, Universitatea Georgia, pentru răbdarea și ajutorul lor; lui Franklin Garrett și personalului Arhivelor Centrului de Istorie Atlanta; personalului de la Universitatea Emory, Biblioteca Woodruff; lui Alice McCabe și Bill Baughman, Societatea de Istorie din Gwinnett County; lui Wesley Martin, Societatea de Istorie Suwanee; personalului Cimitirului Westview; persona-

lului Muzeului Drumul spre Tara; lui Susan Moldow; Scott Moyers; Barry Kaplan; Barbara Trimble MacFarlane; Ellen Born; Mary Hopkins Fleming; şi prietenilor şi familiei mele pentru îngăduinţă.

D.F

Prefață

În 1916, Margaret Mitchell a început să scrie o povestire pasionantă despre o femeie dîrză, care își prețuiește onoarea mai presus decît viața. Este istoria unei iubiri neîmpărtășite, a unui bărbat care o dorește din tot sufletul pe această femeie, fără a putea s-o cucerească vreodată. El nu este Rhett Butler, ea nu este Scarlett O'Hara și nu este vorba despre romanul *Pe aripile vîntului*, ci despre *Insula pierdută*, o nuvelă despre dragoste și onoare într-o insulă din sudul Pacificului, pe care Margaret Mitchell a scris-o de mînă în două caiete albastre de compunere, în vara celui de-al șaisprezecelea an de viață.

Istoria descoperirii acestei povestiri este ea însăși o poveste dulce-amăruie, despre o iubire condamnată și despre secrete păstrate de-a lungul timpului, despre un trainic dar făcut de o scriitoare de renume mondial unui bărbat pe care istoria aproape că l-a dat uitării. Numele bărbatului este Henry Love Angel. Margaret Mitchell i-a dăruit povestirea *Insula pierdută* și atît Margaret Mitchell, cît și Angel au dus cu ei în mormînt secretul acestui extraordinar cadou.

De ce este acest cadou extraordinar? În primul rînd, pentru că Margaret Mitchell a cerut ca scrierile și hîrtiile personale să-i fie distruse după moartea ei. Scrisori, jur-

nale, manuscrise (inclusiv majoritatea paginilor originale din *Pe aripile vîntului*), de fapt aproape tot ce a scris a fost ars în mod sistematic și timp de șaizeci de ani, milioanele de admiratori au fost nevoiți să se consoleze cu ideea că Margaret Mitchell a scris un singur roman. Acum, ca prin minune, *Insula pierdută* ne oferă prilejul de a ne bucura din nou de neasemuitul dar de povestitor al scriitoarei. Nu va mai exista o a doua Margaret Mitchell. Nu va mai exista un roman *Pe aripile vîntului*. În *Insula pierdută* ni se amintește de ce. Prin intermediul acestui capitol din viața ei, care ne lipsea pînă acum, vedem cum se aprinde prima ei scînteie, anticipînd iminenta vîlvătaie a creativității care va produce *Pe aripile vîntului*.

Cînd Muzeul Drumul spre Tara din Atlanta, statul Georgia, a dezvăluit moștenirea lui Henry Love Angel, în aprilie 1995, lumea a auzit un strigăt puternic de revoltă — exista totuși o altă povestire scrisă de Margaret Mitchell! Au început să curgă apeluri telefonice și solicitări ale presei de pe tot globul. Din Africa de Sud pînă la Tokio și Londra, oamenii cereau să știe mai multe despre această descoperire. Muzeul se implicase în această acțiune încă din august 1994, cînd a fost contactat pentru prima dată de Henry Angel Jr. Angel știa puține detalii despre legătura tatălui său cu Margaret Mitchell, dar știa că acesta păstrase un teanc de scrisori, două din vechile ei caiete de compunere și multe fotografii vechi.

Henry Jr. căuta un cumpărător pentru amintirile tatălui său, dar nu voia ca ele să încapă pe mîinile unui colecționar particular, fiindcă lumea nu le-ar fi văzut și n-ar fi aflat niciodată adevărul despre legătura lui Margaret Mitchell cu tatăl său.

Cînd a murit, în 1945, Henry Love Angel a lăsat în urma lui o poveste nespusă, sub forma acestor scrisori, a unor fotografii și a două caiete de compunere, un secret împărtășit doar de Margaret Mitchell și de părinții lui. Timp de peste trei sferturi de secol, această poveste nespusă, aceste mărturii ale afecțiunii dintre Henry și

Margaret au zăcut în tăcere mai întîi în casa părinţilor lui Henry, apoi în casa fiului lui.

Abia la cîtva timp după moartea bunicii sale, în 1952, Henry Jr. a primit moştenirea tatălui lui, păstrată cu grijă atîtea decenii. Cînd bunicul i-a înmînat amintirile secrete ale părintelui său, Henry Jr. a fost uluit: ştia că familia lui o cunoscuse pe Margaret Mitchell, dar nu bănuise niciodată că tatăl lui era un vechi şi îndrăgit curtezan. Şi totuşi, Henry Angel Jr. îşi aminteşte că atunci cînd a primit obiectele s-a gîndit: „Ce nevoie am eu de o grămadă de scrisori de dragoste şi fotografii vechi?" Le-a băgat într-un scrin, unde au zăcut, neglijate, cea mai bună parte a vieţii lui. Aproape că uitase că erau acolo, dar şi-a amintit cînd a aflat de un muzeu din Atlanta dedicat romanului *Pe aripile vîntului* şi scriitoarei Margaret Mitchell. S-a dus la o bibliotecă şi a căutat numele tatălui său într-o biografie a lui Margaret Mitchell. L-a găsit, menţionat foarte puţin. Henry Jr. s-a hotărît să ia legătura cu Muzeul.

Pînă atunci, Henry Love Angel fusese doar ceva mai mult decît o notă de subsol în biografiile dedicate lui Margaret Mitchell. Biografii aminteau de el ca despre o cunoştinţă întîmplătoare sau, în cel mai bun caz, ca despre unul dintre cei cinci cunoscuţi curtezani ai ei. Directoarea Muzeului, Patsy Wiggins, a considerat că dacă această descoperire era adevărată şi Henry şi Margaret Mitchell fuseseră mai apropiaţi decît îşi imaginase oricine pînă atunci, importanţa lui Angel era oarecum minimalizată. Dar înainte de a consimţi să achiziţioneze amintirile lui Angel şi să stabilească autenticitatea lor, Muzeul a acţionat prudent. Amintirile lui Angel meritau oare să fie achiziţionate? A fost chemat un expert neutru pentru a evalua materialul în numele Muzeului. Întrucît eram istoriograful lui Margaret Mitchell, o cunoscătoare cultivată a operelor şi obiectelor vechi de artă şi colecţionară de peste douăzeci şi cinci de ani, am socotit că eram pregătită pentru această sarcină. Şi, totuşi, m-a uimit bogăţia materialului, presupus necunoscut, din această perioadă timpurie. După cercetări serioase, am conchis că

materialele erau *bona fide* și constituiau o descoperire istoriografică semnificativă și că importanța lor crea necesitatea de a fi rescrise cîteva părți din povestea vieții lui Margaret Mitchell. Studierea acestor obiecte a dezvăluit nenumărate informații noi despre Margaret Mitchell și fără îndoială că vor mai ieși la iveală și alte detalii.

Cele cincizeci și șapte de fotografii, cincisprezece scrisori și povestirea cuprinsă în două caiete de compunere reprezintă cel mai mare depozit secret de materiale nepublicate descoperit după moartea scriitoarei. Pentru a aprecia la adevărata sa valoare importanța acestei descoperiri, trebuie să nu uităm amprenta de neșters pe care au lăsat-o asupra acestei țări Margaret Mitchell și singurul ei roman publicat.

Soțul lui Margaret Mitchell, John Marsh, observa: „Ceea ce s-a scris și s-a spus [la moartea lui Margaret Mitchell, în august 1949]... atestă admirația și respectul unice de care se bucura în rîndul publicului."

Nici un alt autor și puțini mari scriitori au fost atît de plînși la moartea lor, în întreaga lume. Într-adevăr, nici un alt roman nu a influențat atît de mult cultura noastră. Publicat în 1936, acesta a stîrnit imediat entuziasmul criticii și al publicului, fiind un mare succes comercial. A obținut Premiul Pulitzer în același an și a dat naștere celebrului film distins cu Academy Award în 1939. Deși nu redau total amploarea fenomenului cultural care este *Pe aripile vîntului*, statisticile au totuși un cuvînt de spus: romanul s-a vîndut în peste 30 de milioane de exemplare în douăzeci și șapte de limbi și continuă să se vîndă 250 000 de exemplare anual, în întreaga lume. Se spune că este romanul cu cele mai mari vînzări din istorie. Pe toate continentele există admiratori ai romanului și colecționari de amintiri despre el. Povestea a împletit adevărul cu ficțiunea: la cîteva decenii după apariția sa, la Atlanta au început să sosească vizitatori în căutarea Tarei. Acum, *Pe aripile vîntului* nu mai e singur.

Margaret Mitchell a scris *Insula pierdută* cu zece ani înainte de a începe *Pe aripile vîntului*. S-a apucat să scrie

povestea pe 10 iulie 1916 și pe 6 august a terminat-o, după cum menționează pe una din paginile caietului ei de compunere. Pe ultima copertă este lipită schița celor douăsprezece capitole. Scrisul ei este extraordinar de curat, cu puține modificări sau ștersături. Ca și cum povestirea ar fi țîșnit din imaginația ei, pe deplin formată, în ceva mai puțin de o lună. Faptul că o nuvelă atît de complexă ca *Insula pierdută* a fost scrisă într-un răstimp atît de scurt este impresionant; faptul că Margaret Mitchell avea șaisprezece ani fără patru luni cînd a scris-o dovedește că *Pe aripile vîntului* nu a fost o întîmplare.

În multe privințe fascinante, *Insula pierdută* anunță *Pe aripile vîntului*. Ea conține teme și tipuri de personaje esențiale pentru înțelegerea operei ulterioare. Ambele lucrări au în centru un triunghi amoros și amîndouă vorbesc despre o dragoste neîmplinită. În amîndouă, eroina este o femeie independentă, care nu se teme să încalce tabuurile societății. Putem menționa și alte asemănări, fără a strica plăcerea lecturii: Billy Duncan din *Insula pierdută* este, ca și Gerald O'Hara, un irlandez necioplit, irascibil, silit să fugă din țara lui de baștină. Ca și Scarlett, eroina din *Insula pierdută*, Courtenay, este confruntată cu o agresiune șocantă și, asemenea lui Frank Kennedy și Ashley Wilkes, pe Doug Steele și Billy Duncan din *Insula pierdută* onoarea îi determină să-l urmărească pe agresor. În ambele lucrări, un uriaș cataclism desparte viețile tuturor personajelor. Și sfîrșitul nici uneia nu e lipsit de dramatism.

Ca și *Pe aripile vîntului*, *Insula pierdută* are ca sursă de inspirație viața lui Margaret Mitchell. Eroina din nuvelă poartă numele celei mai bune prietene a autoarei, Courtenay Ross. De fapt, acest personaj, o femeie micuță, foarte voluntară, seamănă foarte mult cu Margaret însăși, iar eroul povestirii, Billy Duncan, un bărbat onorabil, aventuros, cam grosolan, care este dispus să se bată pentru onoarea iubitei lui, seamănă teribil cu Henry Love Angel. În realitate, relația lui Duncan cu fictiva Courtenay oglindește relația lui Angel cu Margaret Mitchell: el

este îndrăgostit de o femeie care-i împărtășește dragostea, dar care pînă la urmă nu-l alege pe el, devotatul curtezan, hipnotizat de o femeie pe care n-o va putea cîștiga niciodată.

Scrisorile și fotografiile lui Margaret Mitchell sînt indispensabile pentru o înțelegere deplină a povestirii *Insula pierdută* și de aceea le-am inclus aici. Ele dezvăluie un grad de intimitate între Margaret Mitchell și Henry Love Angel atît de profund, încît i-a uluit pe cercetătorii operei lui Margaret Mitchell. Luate în ansamblu, ele deapănă o poveste de dragoste la fel de fermecătoare ca însăși povestea *Insula pierdută*.

Nu vom afla poate niciodată de ce i-a lăsat Margaret lui Henry, curtezanul ei fără noroc, această poveste despre o iubire neîmplinită. Dar nu e de mirare, avînd în vedere că acest bărbat i-a fost atît de devotat, încît, deși dezamăgit, a rămas credincios onoarei lui, păstrînd secretul lor pînă la sfîrșit.

Debra FREER

Introducere

Margaret Mitchell și Henry Love Angel — O dragoste pierdută

Pe lîngă nuvela *Insula pierdută*, moștenirea lăsată de Henry Love Angel include scrisori, fotografii și negative. Fotografiile o înfățișează pe Margaret de la vîrsta de optsprezece luni pînă la cea de douăzeci și doi de ani. Multe dintre ele au fost făcute chiar de Henry Love Angel; era pasionat de arta fotografiei și avea acasă o cameră obscură. Imaginea lui Margaret din fotografiile lui pare să capteze esența atemporală a acestei remarcabile ființe, unică și în același timp reprezentativă pentru noua generație de femei sudiste. Scrisorile adresate de Margaret Mitchell lui Angel, tratînd banalități sau teme foarte serioase, au fost scrise între 1920 și 1922. Ele sînt singura cronică existentă a dragostei lor.

Margaret Munnerlyn Mitchell și Henry Love Angel s-au născut amîndoi în 1900. Prietena lor comună, Courtenay Ross, era cu un an mai mare. În anul școlar 1912—1913 erau toți nou-veniți în zona străzii Peachtree.

Margaret și familia ei s-au mutat în noua casă din strada Peachtree, numărul 1149, venind din cealaltă parte a orașului, iar Henry și Courtenay erau amîndoi proaspăt sosiți în Atlanta. Henry Angel era din Wilmington, statul Carolina de Nord, iar Courtenay Ross din Memphis, statul Tennessee. Cei trei străini de cartier s-au împrietenit în curînd, fiecare fiind menit să joace un rol important în viețile celorlalți.

Nu există scrisori adresate de Margaret lui Henry în prima perioadă a tinereții lor, și foarte puține fotografii. Pe atunci, singura lor grijă era să-și trăiască anii copilăriei. Margaret nu era însă un copil obișnuit; fratele ei Stephens își amintea că a început să scrie povestiri imediat ce a putut ține un creion în mînă și a reușit să adune literele în cuvinte.

Între 1912 și 1916, Margaret a început să scrie și să monteze piese de teatru. Rolurile principale îi erau atribuite ei și prietenelor sale și piesele se jucau de obicei în noua casă a familiei. Courtenay, Henry și ceilalți copii din cartier făceau figurație în piesă. Ce anume a stîrnit acest fior creator? Margaret a fost fără îndoială influențată de povestirile despre tatăl lui Henry, răposatul actor Henry Waters Angel și despre aventurile lui teatrale. În plus, pe atunci era la modă vodevilul și mijeau zorile unui nou mijloc de exprimare, cinematografia.

În decembrie 1915, povestea lui D.W. Griffith despre Războiul Civil, *The Birth of a Nation (Nașterea unei națiuni)*, era prezentată în premieră la Atlanta, făcînd senzație. Courtenay Ross își amintește că Margaret Mitchell a scris o piesă intitulată *The Traitor (Trădătorul)*, inspirată se pare de filmul lui Griffith și de scrierile lui Thomas Dixon. Într-una din montări, Courtenay a jucat rolul ticălosului mustăcios și Margaret pe cel al eroului, Steve. Henry a păstrat o fotografie a lui Margaret în acest rol; era poate fotografia lui preferată.

Courtenay își amintea într-un interviu din 1980 că ea și Margaret erau ca niște „gemene siameze“ pe vremea cînd urmau cursurile Seminarului Washington. „Am in-

trat într-o echipă de baseball a băieților. Eu eram la serviciu, Peg prindea mingile. Un băiat pe nume Henry [Love Angel] ni s-a alăturat. Era un fel de hippy de acum, așa că ne-am spus «Cei Trei Jegoși» — «CTJ», pe scurt." Cei trei jucau împreună baseball și își declarau război cu bulgări de noroi.

În 1916, clubul CTJ era preocupat de un război adevărat. Primul Război Mondial răzbătea de dincolo de Atlantic și zilele copilăriei lor au zburat pentru totdeauna. Era începutul sfîrșitului inocenței pentru lume și pentru cei trei prieteni. În fotografii se observă contrastul dintre fețele lui Margaret și Courtenay în cel de-al doilea an de studenție și fețele lor din primul an. Margaret, Courtenay și Henry nu mai erau copii.

Margaret a început să scrie *Insula pierdută* pe 10 iulie 1916, cu o zi înainte de ziua de naștere a lui Henry. Peste aproape patru luni avea să împlinească și Margaret șaisprezece ani și totuși, în vara aceea, o tînără femeie extraordinară s-a ivit dintr-o copilă.

Courtenay își amintea că ea și Margaret se întîlneau deja cu băieții în vara lui 1916. Au început viața mondenă și pe măsură ce anii treceau, amîndouă se înscriau în tot mai multe cluburi ale școlii: Clubul de Dramă, Clubul de Pregătire pentru Colegiu, Societatea de Prim-ajutor, Societatea Literară. Ziua de 24 noiembrie a marcat primul dintre numeroasele evenimente mondene pentru Margaret și Courtenay, o petrecere dansantă dată de părinții lui Courtenay la Clubul de Automobilism Piedmont.

Cîndva în același an, un băiat din Atlanta, pe nume Red Upshaw, și familia lui s-au mutat din Atlanta în Raleigh, statul Carolina de Nord, dar el s-a întors ca să ia parte la petrecerea lui Courtenay din iunie 1917. Red va deveni rivalul lui Henry Love Angel și, mai tîrziu, spre surprinderea prietenelor lui Margaret, primul ei soț.

În ciuda devizei campaniei președintelui Wilson din 1916, cum că „el ne-a ținut departe de război", mulți americani se gîndeau la intrarea în Primul Război Mondial și Henry, asemenea altor tineri din Atlanta, se pregătea deja

pentru bătălie. În ianuarie 1917, Atlanta a fost aleasă pentru a deveni sediu de tabără militară; în aprilie, Statele Unite declarau război Germaniei. În mai, s-a petrecut un dezastru cum nu se mai pomenise de la marşul generalului Sherman: un incendiu a distrus peste trei sute de pogoane de pămînt din oraş. Zece mii de oameni au rămas fără adăpost şi Atlanta a intrat din nou sub legea marţială. Margaret şi mama ei au ajutat şi au adus alinare victimelor dezastrului.

Atît Margaret, cît şi Courtenay au participat şi la acţiunea Crucii Roşii de susţinere a efortului de război. În toamnă, la Atlanta s-a deschis Camp Gordon, o altă tabără militară; s-au schimbat numerele de telefon şi noul număr al lui Margaret, Hemlock 5628, a devenit repede un număr cunoscut de mulţi tineri soldaţi.

Era ultimul an de studenţie al lui Margaret şi Courtenay la Seminarul Washington. Pe parcursul acelui an, au luat parte la petreceri dansante şi la ceaiuri şi le-au oferit galanţilor infanterişti distracţiile de care aveau nevoie. Erau din nou membre în aceleaşi cluburi ale şcolii şi, în anul acela, Margaret a devenit preşedinta Societăţii Literare. Menţionarea fetelor în caietul şcolii, *Profeţiile ultimului an*, este grăitoare şi conţine un firav, dar distinct ecou din *Insula pierdută*: „Sare vioaie peste elice cine altcineva decît Margaret Mitchell. Cînd şi-a scos haina dichisită de aviator, am zărit copilăroşul guler Buster Brown... Un submarin apărea şi se scufunda din nou... În turn, cu ochii lipiţi de un binoclu, cu mîna pe pistolul de la şold, stătea Courtenay Ross... Mica barcă obraznică ieşi dansînd din cîmpul meu vizual şi pe locul ei... se ivi o insulă stîncoasă."

Vara care a urmat ultimului an de şcoală a marcat ajunul plecării lui Margaret la colegiu şi al lui Henry în război. În această perioadă, Margaret a avut mulţi curtezani, inclusiv pe Henry Love Angel. Henry era o escortă agreată de părinţii lui Margaret, care-l văzuseră crescînd de cînd era mic pînă ce devenise adolescent şi-i cunoşteau familia. Mama lui Henry se trăgea dintr-o veche familie

binecunoscută, care-l avea ca strămoș pe Benjamin Franklin, făcînd totodată parte și din familia Baldwin, un nume respectat în istoria Sudului. Soții Mitchell îl considerau probabil pe Henry un tînăr întreprinzător; din cîte își amintește Henry Jr., Henry Angel se pricepea la motoare alimentate cu benzină și mai tîrziu a inventat un model de carburator pentru care a încercat să obțină brevet de invenție. Soții Mitchell îndrăgeau de asemenea foarte mult vechiul lui oraș natal, Wilmington, port pe coasta Carolinei de Nord, rămas în istorie prin faptul că fusese principalul port în care se refugiaseră cei care fugiseră de blocada nordiștilor. Familia Mitchell își petrecea deseori vacanțele pe o plajă din apropiere de Wrightsville.

Margaret a părăsit Atlanta pentru a-și începe studiile la Smith College, în Northampton, statul Massachusetts. Courtenay a rămas la Atlanta, urmînd cursurile școlii de afaceri. În toamna lui 1918, Margaret a suferit o lovitură sfîșietoare. A sosit vestea că unul dintre curtezanii ei, Clifford Henry, fusese ucis pe front în Franța, pe 16 octombrie. Curînd după aceea, în ianuarie 1919, a primit o veste și mai cutremurătoare. Mama ei, Maybelle Mitchell, a murit de gripă spaniolă. Întorcîndu-se acasă, Margaret l-a găsit pe tatăl ei aproape doborît de supărare. A încercat să se întoarcă la Smith College, dar a plecat definitiv după primul an. Margaret simțea probabil că locul ei era alături de tatăl său și că trebuia să preia grijile casei. A fost o hotărîre care i-a lăsat mai tîrziu un gust dulce-amar.

În aceeași perioadă, Henry Love Angel era în armată, fiind încartiruit la sud de Atlanta, în tabăra Benning. A promovat repede, fiind avansat la gradul de sergent în aprilie 1919.

Armata i-a prins bine lui Henry, care a devenit un rival sigur pe el și viril în cercul de curtezani ai lui Margaret. Henry venea acasă în permisie ca s-o vadă pe Margaret și în această perioadă încerca la fel de mult ca și ceilalți s-o cucerească, dacă nu chiar mai mult.

Războiul s-a sfîrșit în ultimele luni ale anului 1918, dar Henry și-a terminat serviciul militar mai tîrziu, în 1919. După o onorabilă lăsare la vatră, Henry s-a întors în Atlanta, unde locuia cu mama și cu tatăl lui vitreg, Dewey Dewitt (cunoscut drept D.D.) Summey.

În vara anului 1919 și în următorii ani, Margaret, Henry și prietenii lor luau trenul cunoscut sub numele de *Belle* din Atlanta pînă la ferma Shadowbrook, aflată în ținutul deluros Suwanee, din Georgia. Shadowbrook era proprietatea unui prieten de familie, avocat în Atlanta, Victor Lamar Smith. Smith deținea vreo opt sute de pogoane de pămînt moștenit și cumpărat, și o parte din acesta era mărginit de Calea Ferată Sudică. O placă mare de lemn, agățată la vreo trei metri înălțime, marca propria sa haltă ferovială. Era evadarea din oraș preferată a lui Margaret și a prietenilor ei, cărora le plăcea să facă plimbări, să înoate, să călărească. La Shadowbrook se organizau multe petreceri — *House Parties*, cum li se spunea — unde nu erau însă primite doamne din Sud neînsoțite. Pentru Margaret și prietenii ei, aceaste petreceri erau un eveniment monden popular, la care se amuzau, mîncau și se vedeau cu lumea. S-au păstrat o serie de imagini care consemnează o asemenea adunare, la sfîrșitul verii. În această perioadă, Margaret a început s-o bănuiască pe Courtenay că are de gînd să fugă cu logodnicul ei, Bernice „Mac" McFadyen, dar în loc de asta, Courtenay a intrat în septembrie la școala de artă din New York.

Era anul 1920, începutul noului deceniu în care „orice e posibil", care va fi cunoscut ulterior sub denumirea de Nebunii Ani Douăzeci sau Epoca Jazz-ului. El a marcat debutul Prohibiției, cu gin fabricat în casă, cu localuri clandestine, cu vampe, prostituate, gangsteri înarmați și traficanți de băuturi alcoolice. Henry Love Angel se bucura de atenția lui Margaret. După ce terminase serviciul militar, locuise nu departe de Margaret, pînă cînd, la sfîrșitul verii, s-a mutat la Shadowbrook. Scrisorile lui Margaret păstrate de Henry datează începînd din acest moment

pînă la întoarcerea ei din luna de miere, în septembrie 1922.

Prima scrisoare este din acea vară, probabil din perioada cînd avea piciorul în ghips, în urma unui accident de înot. Nu este datată și a fost găsită fără plic.

Angel, mon cher,

Te rog, dacă n-ai altceva de făcut astă-seară, să te duci la Seminar și să întrebi de Dorothy Orr sau de doamna Bob Smith și să le spui că tu ești „lătrătorul" de care am vorbit. Te rog să le explici cît de mult mă necăjește faptul că nu pot să vin să dansez, dar zău, scumpule, că mă simt ceva mai bine și că ar fi o prostie să ratez șansa de a mă vindeca. Spune-le cît de rău îmi pare, da?

Știu că ar putea să-mi împuște picioarele, dar n-am încotro. Ar trebui să mă duc după-amiază să văd dacă n-aș putea să le împrumut niște perne, costume, fonograful etc., dar nu pot ieși pe ploaia asta. Te rog, pune-ți obrazul pentru mine. Îmi pare rău că n-am putut vorbi cu tine azi-dimineață, dar știu că mă înțelegi. Nu știu cînd o să pot să te sun, fiindcă mă străduiesc să nu urc scara. Deci, în schimb, îți scriu. Mă simt excelent dacă stau întinsă, așa că știu că n-o să-mi ceri să mă ridic.

Henry, nu știi dacă mama a croit bluza din bucata de șifon pe care i-am lăsat-o? Am citit tot ce era de citit în casă și am cusut tot ce era de cusut, așa că aș vrea s-o cos dacă e croită — și fustița de șifon. Vine Helen, deci trebuie să închei. Am vrut să știi că mă gîndesc la tine.

Peg

(În această perioadă a vieții ei, Margaret Mitchell își spunea Peg sau Peggy, nume adoptat pe vremea cînd urma cursurile la Smith College. Această schimbare de nume a fost importantă pentru ea și de aceea, în această introducere, Margaret Mitchell este numită Peggy, atunci cînd este cazul, pentru a confirma acest lucru.)

La sfîrşitul verii, Peggy Mitchell, Henry şi prietenii lor s-au adunat la Shadowbrook, adunare cunoscută apoi sub numele cam scandalos de „Petrecerea nr. 3". Cu această ocazie, Peggy poate fi văzută (în fotografiile ce imortalizează evenimentul) îmbrăcată într-o pereche de pantaloni furată de la băieţi; se spune că distra toată gaşca jucînd diverse roluri dintr-o povestire. A fost un eveniment memorabil, imortalizat în multe albume: cei care au participat au primit cópii după negativele făcute de Henry. Fotografiile lui Henry demonstrează pe deplin cît de fericiţi erau cei doi împreună.

În august, Peggy Mitchell călătorea cu trenul spre lacul Kanuga, din statul Carolina de Nord, cînd a scris două scrisori remarcabile, găsite apoi într-un singur plic.

[Plicul poartă marca poştei 24 august 1920]

PRIMA

ora 9,10 p.m.

„En route Hendersonville"

În sfîrşit, Angel, am plecat, cu cel puţin două geamantane pline ochi, un milion de crose de golf (nu-s ale mele, le duc fetei cu care locuiesc), o manta de ploaie, un teanc de reviste şi neînsemnata mea persoană. W.B. şi Court urmau să mă conducă, dar ori am coborît eu înainte de a sosi ei, ori, din „diverse motive", el n-a reuşit să-şi termine treburile. Să ştii că mă gîndesc la ce-aţi făcut toţi duminică noaptea şi mă întreb de ce te-ai chinuit atît să obţii informaţii de la el, cînd ai fi putut să mă întrebi pe mine şi ţi-aş fi spus tot ce voiai să ştii. Pe lîngă asta, să ştii, dragul meu, că nu mă mulţumesc deloc informaţiile scoase de la el pe care mi le-ai comunicat. Nu, nu zic că a minţit cineva, dar e o bubă pe undeva. Ori tu nu mi-ai spus tot ce-a spus el, ori el nu ţi-a spus întregul adevăr, pur şi simplu pentru că nu era un gest „prietenos" şi nu e în firea lui să fie doar „prietenos". Ori el mă înţeapă, ori tu te fereşti de mine. În sfîrşit, nu contează. Într-o bună zi o să lămuresc povestea asta!

Iartă-mă că am fost urîcioasă după-amiază, dar știi că prietenii suferă cînd alți prieteni se comportă firesc, pentru că numai printre prieteni te poți comporta firesc. Eram cu capsa pusă și faptul în sine m-a enervat fiindcă detest femeile veșnic „nervoase“ — tu nu? Și pe urmă, flirtul acela vulgar mă tot pisa spunîndu-mi că sînt o „vampă fără gît“ și că „n-o să-mi dau seama niciodată ce-am pierdut“. L-am urît pentru asta, dar avînd în vedere starea mea din ultimul timp, trebuie să recunoști că am avut destule pe suflet. Acum trebuie să mă opresc, așa că „au 'voir“, fii cuminte pînă mă întorc ca să te țin din scurt ca o mamă. Să nu faci prostii.

Noapte bună, dragule.

A DOUA

ora 11,30 p.m.

Nu pot s-adorm, simt că înnebunesc zăcînd aici în întuneric și ascultînd zgomotul roților, așa că trebuie să mă suporți.

Cîtva timp în urmă, am stat mult într-o gară, habar n-am unde. M-am răsucit pe o parte și m-am uitat pe geam. Am zărit pe peron ceva ce m-a făcut să mă ridic în șezut. Era un coșciug „de peste ocean“, cu steagul american drapat peste el. În gară era liniște perfectă și pe peron era o singură lumină — chiar deasupra sicriului — și nu era nimeni prin preajmă. Am stat așa în întuneric, cu genunchii la gură, gîndindu-mă la băiatul acela, întrebîndu-mă dacă o avea o soră, o mamă sau o iubită — întrebîndu-mă de asemenea cam prostește dacă nu se simțea singur și oarecum jignit fiindcă nimeni nu venise să-l întîmpine sau să se ocupe de el, după ce făcuse atîta drum și dăruise tot ce avea. Aveam senzația că îl cunoșteam de undeva și a început să mă doară ceva în mine. Trenul nu mai pleca. M-am culcat pe burtă și am încercat să alung din minte imaginea, dar ea rămînea la fel de vie — băiatul acela se întorcea acasă și nu era nimeni să-l primească.

Trenul a pornit şi, în timp ce ieşeam din gară, vîntul a ridicat un colţ al steagului — în chip de bun rămas cred. Îmi venea să plîng cu disperare, dar nu ştiu de ce nu puteam totuşi, fiindcă, la urma urmelor, cred că morţii sînt cei norocoşi — n'est-ce pas? *Probabil că dacă n-aş fi fost atît de irascibilă nu m-ar fi afectat atît, dar asemenea lucruri îmi stîrnesc amintiri pe care le credeam îngropate pentru totdeauna. Iartă-mă, dragul meu, dar trebuie să vorbesc cu cineva, căci altminteri o să cochetez cu hamalul. Ţi-am spus că sînt morbidă şi nu m-ai crezut — aş vrea să mă poţi vedea acum. O să mă cufund într-o „orgie de amintiri" şi la fel ca tine şi Virginia jur să le uit apoi definitiv. Ţine-mi pumnii.*

Melodia Alice Blue Gown

În drăgălaşul meu costumaş de baie, cînd am alunecat prima dată pe tobogan. Iubesc şi pămîntul, şi cerul, pentru că am atras toate privirile şi i-am şocat pe toţi care treceau. Vin acasă duminică sau luni. Ai primit scrisoarea mea?

Peg

La sfîrşitul lui septembrie, Margaret (cum i se spunea încă în rubricile mondene ale presei din Atlanta) şi Courtenay au fost incluse într-un reportaj al ziarului local despre debutantele sezonului monden 1920—1921. Dar Courtenay a refuzat să-şi facă debutul, anunţîndu-şi în schimb intenţia de a se căsători cu locotenentul „Mac" McFadyen. Pe 8 octombrie, clubul CTJ a dat o reprezentaţie teatrală în onoarea ei, avîndu-i ca amfitrioni pe Henry Love Angel şi prietenii ei.

La patru zile după această petrecere, Henry Angel a primit invitaţia oficială la nunta lui Courtenay. Cununia a fost oficiată la catedrala episcopală St. Luke, pe care o frecventa şi Henry. Sub auspiciile aceleiaşi credinţe, Margaret „Peggy" Mitchell, botezată şi crescută în credinţa catolică, se va căsători şi va fi înmormîntată. Courtenay şi Mac s-au cununat pe 21 octombrie, la amiază, şi Peggy a fost domnişoară de onoare. Proaspăt căsătoriţii au plecat

apoi în voiaj de nuntă la New Orleans, iar mai tîrziu s-au îmbarcat pe un vas, pornind spre noul post al lui Mac din sudul Pacificului — două localizări care, poate nu întîmplător, apar mereu în opera lui Margaret Mitchell.

Era sezonul debutantelor și „Margaret" își făcea intrarea măreață. Dar „Peggy" se săturase să fie expusă în public și l-a rugat pe Henry să aranjeze ca ea și prietena ei, Helen Turman, să-l viziteze la Shadowbrook, într-o scrisoare expediată expres și avînd data poștei 5 februarie 1921.

Vineri după-amiaza

Ascultă, dragul meu. Tocmai a sunat Helen. Vrea să meargă cu mine, dar vrea să știe dacă vom fi însoțite. A trebuit să-i spun că nu știu. Nu pot să mă pronunț pînă ce nu vom fi „ancorate". Nu mi-am dorit niciodată atît de mult să plec undeva. Așa că te rog să-i spui domnului Smith să facă rost de niște lucruri pentru noi. Dacă poți să faci rost, dragul meu, vom veni cu trenul de ora 5,00, luni dimineața. Te rog să mă anunți de îndată ce primești scrisoarea dacă putem veni. Sună sau trimite o telegramă. Bineînțeles că Helen vrea să știe, ca să-și poată face programul pe săptămîna viitoare în caz că nu putem veni. Cît despre mine, te implor, fă în așa fel încît să pot veni.

Mai tîrziu (în camera mea, temperatura zero grade) a sunat telefonul. Era verișoara tatei, pe care n-am văzut-o de ani de zile. Ne-a invitat pe toți joi la o reuniune de familie. Tati a acceptat în numele nostru, așa că am spus că ne face plăcere și că ne vom întoarce în oraș pentru această ocazie. Poate ai să crezi că asta a fost tot. Dar el a mai spus că, dacă n-o să merg, nu mă vor ierta niciodată, la care am spus că e o prostie. Asta l-a făcut să înceapă o discuție de genul „dacă astea-s sentimentele tale față de această vizită", tocmai cînd eu spusesem că mi-ar face plăcere să merg!

Oricum, acum sînt sus, unde e frig, dar prefer să înghet decît să mă arunc într-o bătălie fără cauză și fără vreun cîștig.

Te rog, dragule, încearcă să aranjezi. Sînt foarte obosită și cam bolnavă. Și aș vrea să vin. Transmite-i sărutări domnului Smith. Spune-i lui Skeet să nu facă prea multă curte fetișcanelor rumene de la țară și să se păstreze pentru cînd vom ajunge acolo și poate că o să-l sărutăm dacă e cuminte.

Nu fi prea singuratic, dragă băiete, și ai grijă de tine. Nu uita că fiecare cărămidă solidă pe care o pui la temelia sănătății este o cărămidă pusă pentru mine și apreciez acest lucru chiar dacă nu vorbesc despre el. Mănîncă și dormi beaucoup — plimbă-te „un peu" și nu-ți mai face griji — dacă nu vrei s-o faci pentru tine, fă-o pentru mine. Dacă vin, vreau să uit de toate grijile. Mi-e dor de tine. Te rog, ajută-mă.

Știu că e o scrisoare cam smucită, dar e groaznic de frig în cameră și o să mă bag în pat să mă încălzesc. Nu sînt într-o formă prea bună, așa că nu mi-ar strica să dorm un pic. D.J. îți transmite salutări și Red îți urează succes. Îmi lipsești „beaucoup".

Te rog anunță-mă neîntîrziat dacă domnul Smith acceptă să ne primească luni dimineață — te rog.

A ta, veșnic, Peg

Margaret a pătruns efectiv dansînd în știrile de pe 1 martie 1921. Împreună cu partenerul ei de dans, un student de la Politehnica din Georgia pe nume A. S. Weil, i-a uimit pe participanții de la un bal de caritate finanțat de debutante, interpretînd un dans extrem de sugestiv care s-a încheiat cu un lung sărut. Cei doi se perfecționaseră urmărind de nenumărate ori acel dans în filmul Cei patru cavaleri ai Apocalipsei. Matroanele din Atlanta au fost îngrozite și Margaret a plătit scump în aceste cercuri mondene: peste cîteva luni, a fost respinsă de Liga Tineretului din Atlanta.

Ironia sorții a făcut ca balul debutantelor să aibă loc la Georgia Terrace Hotel, unde paisprezece ani mai tîrziu, Margaret Mitchell i-a înmînat redactorului Harold Latham de la editura Macmillan manuscrisul romanului

Pe aripile vîntului şi unde au locuit vedetele de cinema Clark Gable şi Vivien Leight cînd au venit la Atlanta pentru premiera filmului, în 1939.

Luni, a. m.

Dragul meu,

Scuză hîrtia, dar n-am găsit alta în casă. De cînd ai plecat am fost îngrozitor de ocupată, ceea ce este probabil lucrul cel mai bun care mi se putea întîmpla. Am avut prea puţin timp la dispoziţie pentru a repeta acest dans, aşa că am exersat în fiecare după-amiază şi în fiecare seară, cu excepţia unei singure zile. Marţi o să iasă şi mă voi bucura foarte mult. Seara, după repetiţie, sînt atît de obosită, că abia mă mai tîrăsc pînă-n pat. Cred că mă simt mai bine. Oricum, arăt mai bine. Nu ştiu de V. L. Junior mai mult decît ştiam cînd am plecat şi, de fapt, n-am avut timp să mă mai gîndesc.

Am văzut-o ieri pe mama ta şi mi-a arătat ilustrata de la tine. Îmi pare rău că n-am fost la dans. Probabil că aş fi apreciat imensa deosebire. Mulţumesc pentru ilustrată.

Îţi aminteşti dacă ai vorbit cuiva despre un „experiment"?

Te rog, nu uita că numitul „experiment" a fost încercat o singură dată. Înţelegi? O să-ţi spun mai multe mai tîrziu. Pe mine nu m-a încîntat prea mult.

Te simţi mai bine? Eu sper că da şi vreau să faci toate eforturile posibile pentru a atinge nivelul condiţiei fizice pe care ai avut-o în armată. Îmi închipui că nu duci lipsă de activitate, dacă mai funcţionează ocnele de sare. Doctorul a spus că e foarte mulţumit de inima ta, că şi-a reluat ritmul normal. Deci n-o obosi prea tare. Dacă aflu că ai răcit, te omor. Da, te omor cu o ţeavă de plumb!

Am fost tare mîndră de tine ultima oară cînd te-am văzut. Mîndră de dragostea ta, de curajul tău, de răbdarea ta şi mai ales de încrederea în tine însuţi. Nu te lăsa, dragul meu. M-am rugat mereu s-o ai, fiindcă fără ea nu faci nimic. Cu încredere şi muncă, viitorul îţi aparţine. Dacă te vei descuraja vreodată şi îţi vei pierde încrederea, te poţi bizui

pe mine. Fiindcă eu cred în tine. Fii tu însuţi. Fixează-ţi scopul şi mergi drept spre el. Am un ton moralizator? Iartă-mă, dragul meu. Profit mereu de ocazie ca să-ţi dau lecţii, nu-i aşa? Probabil din cauză că vreau mult să izbîndeşti, să fii puternic şi încrezător în tine.

Îţi trimit această fotografie cu ocna de sare. Nu găsesc fotografia cu costumul de baie, dar o să ţi-o trimit. Sărutări lui Skeet şi domnului McCrae şi „unchiului Victor" — şi ţie!

Peg

P.S. Trebuie să-mi umplu stiloul.

În august, Peggy a fost internată în spital pentru aderenţe pe intestine. Într-o scrisoare adresată unei vechi prietene de la colegiu, Peggy dezvăluie mai multe lucruri despre sentimentele ei faţă de Henry şi faţă de ceilalţi curtezani ai ei.

„*...Cît despre persoanele care erau în camera mea de la Saint Joseph* [spitalul] *în acea seară memorabilă, regret că trebuie să afirm că nici una nu făcea parte din familia mea. Prima persoană era locotenentul Jimmy Howat — absent fără învoire din tabăra Benning; a doua era „Îngerul"* [Henry Angel] *(cred că ţi-am scris ceva despre el acum un secol — cînd m-ai acuzat că mă sărut cu o mulţime de băieţi — şi ţi-am spus că l-am sărutat cînd mi-a declarat că l-am ajutat să se lase de „pileală şi femei focoase"); a treia era un doctoraş care a luptat cu cavaleria britanică în război: a patra era Red Upshaw, fost student la Annapolis, fost fotbalist la U. of. Ga. şi de asemenea fostul iubit al lui Court. L-am moştenit acum un an şi jumătate; a cincea era Winston Withers, crescător de vite din preriile statului Alabama — tot o moştenire.*

...Nu, ai mei nu erau acolo, pentru că nu aveam voie să primesc musafiri, fiind foarte bolnavă şi îndopată cu morfină. N-am ştiut că băieţii vor veni în oraş decît în clipa cînd au apărut şi au mituit infirmiera ca să-i lase să intre. Nici unul dintre ei nu ştia de venirea celorlalţi, aşa că a fost un

fel de petrecere-surpriză, pînă la urmă... Vezi tu, Jim și Red nu prea se înghit, dar îi unește ura față de Angel. Doctorașul nu scutește pe nimeni de ironiile lui, cu excepția lui Angel, iar Winston, dragul de el, este prieten cu toți. Deci îți dai seama, Al, ce distracție a fost!... Jur că nu i-am mințit pe cei cinci bărbați — și nici nu i-am păcălit în vreun fel. Fiecare își cunoaște bine locul față de mine și locul celorlalți, totodată. Dacă îl sărut pe Red [cînd] *pleacă pentru cîteva luni, ceilalți patru află și vice-versa.*

Le-am mulțumit tuturor pentru felul în care m-au ajutat și m-au scos din încurcătură în ultimele șase luni. Winston s-a adresat celor prezenți cu cuvintele „Frați de suferință adunați aici pentru o cauză comună" și a întrebat dacă am reușit să mă hotărăsc în vreun fel. I-am răspuns că nu, că îi iubesc pe toți și că apreciez tot ce au făcut pentru mine, dar că n-am de gînd să mă mărit cu nici unul dintre ei.

Asta n-a părut să-i îngrijoreze prea mult, fiindcă au făcut o moțiune pentru a fi aleasă „logodnica grupului". Moțiunea a fost votată și adoptată și cei cinci mi-au urat noapte bună și m-au sărutat, spre bucuria mea și groaza infirmierelor.

Acum, după ce m-am făcut bine, sînt perfect conștientă că n-aș fi putut să mă mărit cu nici unul dintre ei. Al dragă, se pare că nu sînt în stare să iubesc dincolo de o anumită etapă. Mi-aș da și ultimul bănuț pentru oricare din gașcă și aș face orice pentru ei, fiindcă îi iubesc pe fiecare în parte și pe toți la un loc, dar nu m-aș putea mărita cu nici unul dintre ei..."

Henry se mutase din nou în oraș și își găsise de lucru la o farmacie locală. Peggy i-a trimis o scrisoare în timp ce era la recuperare. Scrisoarea nu este datată, iar plicul în care a fost pus nu are adresă, ceea ce ne face să bănuim că a fost înmînată probabil personal de un prieten.

Scumpul meu de demult, te-am păcălit. Ba chiar te-am mințit și mă mustră conștiința. Nu, nu e o minciună mare, dar eu mă mîndresc cu sinceritatea legăturii noastre. E vorba de bancul pe care i l-ai spus lui Red W. — îți amintești? Ei bine, mi l-a spus și mie. Deci m-ai prins. Te rog să mă ierți.

Am tot vrut să-ți scriu, dar m-am simțit tot mai nasol de cînd am venit acasă — parcă nu mai am vlagă-n mine.

Și pe lîngă asta, mă copleșește singurătatea de cînd am ieșit din spital. Și am primit și o scrisoare de la Court, care-mi dă dureri de cap, mă îmbolnăvește! O să-i scriu și eu una la fel.

Simt că te gîndești mult la mine de cînd sînt acasă, mai ales noaptea, și mi-e dor de tine! Nu fi trist, scumpul meu, încearcă să profiți cît mai mult de fiecare zi, așa cum e ea. Asta încerc și eu să fac. Trebuie să închei fiindcă mi-e greață de atîtea medicamente luate cu lapte.

A ta,
Peg

Joi, ora 12,30 p.m.

[15 septembrie 1921]

Dragă Henry, — te-am tot sunat astă-seară și pe urmă l-am convins pe doctorul Morris să mă conducă pe North Avenue ca să-mi cumpăr o periuță de dinți, în speranța că te voi vedea. Dar nu erai acolo. Îmi pare foarte rău, pentru că voiam să te văd înainte de a pleca. E trecut de miezul nopții și trebuie să-mi fac bagajele. Trebuie să mă scol la 5, așa că scrisoarea va fi scurtă, scumpule. Dacă-l vezi pe Ed Cooper, roagă-l să nu mai spună oamenilor că Red și cu mine avem de gînd să ne cununăm în curînd. Nu-i adevărat și nu apreciez deloc eforturile lui în privința persoanei mele.

Henry, nu știu ce fel de Kodak ai, așa că n-am putut să-ți cumpăr un film. O să-ți trimit să ai pentru trei role — cînd o să aflu ce adresă voi avea — și te rog să-mi trimiți cîteva de 320, dar nu prea multe. Îți mulțumesc că te oferi să-mi dai pușca ta de 22, dar știu cît ții la ea și aș înnebuni dacă s-ar întîmpla ceva cu ea.

Ține-mi pumnii, dragul meu. O să mă străduiesc să înscenez o ultimă „întoarcere".

Sărutări lui Dave și mamei tale — și ție.

Peg

Cîteva din scrisorile lui „Peggy" Margaret Mitchell adresate lui Henry Love Angel mai degrabă creează mistere în loc să le dezlege. Ce înseamnă „întoarcerea"? Unde pleca ea, ca să aibă nevoie de pușca oferită de Henry?

În primăvara anului 1922, Peggy se afla în Birmingham, statul Alabama. Se pare că se angajase fără plată la *Birmingham News*, unde prietena ei, Augusta Dearborn lucra în birourile societății. Această scrisoare de patru pagini, scrisă pe hîrtie cu antetul *Birmingham News*, a fost probabil dureroasă pentru Henry: în ea îl anunța că nu poate primi cererea lui în căsătorie.

Dragă Henry,

De cînd am venit aici mă înnebunesc ochii. Chiar mă îngrijorează. Mi-am cumpărat o apărătoare verde pentru ochi [un corozoc], *pe care o port tot timpul, dar nu pare să mă ajute prea mult. Aș vrea să-l întrebi pe doctorul Reed dacă pot să fac naibii ceva sau ce medicament să iau. Indiferent dacă mă folosesc sau nu de ochi, am niște dureri de cap năucitoare. M-am îndopat cu* [aspirine] *în așa hal, că mi-e frică să mai iau — oricum, nu are efect decît o cantitate enormă. Ți-aș fi recunoscătoare, scumpule, dacă ai vorbi cu doctorul și să-mi scrii apoi ce-a zis. Am crezut că schimbarea mă va ajuta să dorm și în general să mă simt mai bine, dar sînt mai trează ca oricînd.*

Dar destul cu văicăreala. Mă distrez foarte bine. Augusta lucrează la acest ziar și acum, cînd ea e plecată, eu răspund de biroul societății. Slavă Domnului că nu încearcă să mă călărească cum am călărit-o eu în Atlanta; este o afacere de familie (Augusta are trei frați). Mai ieșim uneori în oraș, dar mai mult stăm pe acasă, ceea ce-mi convine perfect fiindcă mă tîmpesc durerile de cap.

Scumpule, fă cum crezi tu că e mai bine ca să cîștigi bani, cum mi-ai povestit. Înțelegi ce vreau să spun, nu? Într-un fel, mă simt vinovată că ai rămas lefter luna trecută, fiindcă am avut și eu o contribuție, nu-i așa? Eu și tipul care a împrumutat de la tine cei 25 de dolari. Scumpule, în fond, banii nu sînt totul, deși Dumnezeu știe că sînt importanți —

dar liniștea sufletească, respectul de sine înseamnă ceva mai mult — și, scumpule, dacă poți avea liniște sufletească, respect de sine și banii ăștia nenorociți (nu vreau să fiu rea, dar nu-mi vine alt cuvînt în minte), atunci ține-o tot așa. Eu îți doresc fericirea, scumpule, și dacă banii și vechea ta viață cu pileală, jocuri de noroc și femei te fac oarecum fericit, eu te susțin. Vreau să te văd fericit, și Henry, pentru numele lui Dumnezeu, dacă îți spun că țin la tine — sau că am aceleași sentimente față de tine, dar nu mă pot mărita cu tine, te rog să mă crezi — și să nu-i mai crezi pe indivizi ca doctorul L., Edwin L., sau alți nemernici băgăreți pe care nu-i mînă decît curiozitatea. Te iubesc, bătrîne pușcăriaș, și te simt băiețelul meu atîta timp cît vrei să fii băiețelul meu.

Trebuie să închei fiindcă mă dor ochii. Henry, ai putea s-o suni pe Susie și să vezi dacă mi-a făcut crema? Dacă nu, spune-i s-o facă — și să-mi trimită corespondența. Îți mulțumesc.

Cu dragoste,
Peggy

Deși Peggy nu voia să se mărite cu Henry, nu se sfia să împrumute bani de la el, după cum reiese din scrisoare. Purtînd data poștei 23 februarie 1922, această scrisoare arată din nou că iubitorul ei pețitor i-a împlinit dorințele, ignorînd probabil comentariile ei anterioare despre cererile lui în căsătorie.

Dragă,

Ți-aș fi scris mai devreme, dar m-au dat gata o intoxicație cu ptomaină plus C [crampe]. *Prima a fost o indispoziție ușoară, provocată de consumarea unui aspic care stătuse 24 de ore într-o tigaie de tablă. A doua a fost îngrozitoare, dragule — m-a speriat atît de tare, încît mă întrebam dacă o să mă fac bine vreodată. De ani de zile nu m-am simțit atît de rău și încă sînt slăbită.*

Îți mulțumesc mult pentru ce mi-ai trimis de la doctorul Reed. A fost drăguț din partea ta că mi-ai trimis coletul expres. Cînd îl vezi pe doctor, spune-i că acidul boric nu e

bun, pentru că nu ochii sînt afectați. Capsulele au fost bune și mi-au domolit durerea.

Calomelul și sărurile sînt două lucruri care mă termină. Pe lîngă asta, lipsind mult de acasă, ar fi foarte dificil.

În orice caz, durerile de cap care mă înnebuneau au încetat la fel de brusc cum au apărut, lăsîndu-mă doar cu o senzație de prosteală.

Dragule, cînd am primit prima dată banii încasați pe bijuterii, m-am hotărît să ți-i trimit înapoi și să-ți spun să te duci să iei bijuteriile, fiindcă știu cît de mult detești să-ți fie luate. Dar, dragule, a fi vizitator este mult mai costisitor decît îmi imaginam și eu aveam nevoie de ei atunci, așa că bunele mele intenții au fost inutile. Scumpule, apreciez cu adevărat că mi i-ai trimis (Dumnezeu știe ce mare nevoie aveai de ei) de o sută de ori mai mult decît aș aprecia de la altcineva — nu e un schimb ușor, dragule. Ești un scump cu mine și mă simt foarte fericită că există cineva pe lume ca tine, pe care mă pot bizui întotdeauna — pentru mărunțișuri în viață, dar și pentru lucruri mari.

Transmite-i sărutări mamei tale. Voi fi acasă săptămîna viitoare, dacă nu-mi trec durerile de cap. Scrie-mi.

Cu dragoste, Peggy

Peste mai puțin de o săptămînă, Peggy Mitchell anunța într-o altă scrisoare că se întoarce acasă.

[Plic cu data poștei 1 martie 1922, dar scrisoarea nu este datată]

Dragule,

Cred că voi veni acasă joi cu trenul de după-amiază. B'ham a fost minunat, dar mi-a lipsit bătrînul oraș mai mult decît aș fi crezut. Trebuie să cobor să-mi cumpăr niște ciorapi, așa că trebuie să închei. E doar un bilet prin care te anunț că vin acasă și că mi-e dor de tine.

Cu dragoste,
Peggy

Peggy s-a întors într-adevăr la Atlanta în primăvara lui 1922. Dar în iunie era din nou în Alabama, instalată la o „plantație", proprietatea curtezanului ei Winston „Red" Withers. Pierderea controlului asupra sentimentelor primei lui iubiri adevărate a fost probabil dureroasă pentru Henry. Următoarea scrisoare de la Margaret Mitchell arată că ea nu era conștientă de această suferință. Scrisoarea poartă ștampila poștei din Greensboro, Alabama, 26 iunie 1922, 6,30 p.m., iar pe dosul plicului scrie MMM, c/o W.R. Withers, Greensboro, Ala.

[În colțul din stînga sus se poate citi:]

P.S.: Dacă mai ai scrisoarea de la Court pe care ți-am dat-o acum un secol, te rog s-o distrugi.

[În colțul din dreapta sus se poate citi:]

Sîmbătă, 24 iunie '22
Greensboro, Ala.
Dragul meu,
Înainte de a pleca, m-am întrebat dacă ești supărat pe mine și de ce. M-am întrebat de ce n-ai sunat să-mi spui rezultatul consultației doctorului Reed. Am crezut că o să-ți dai seama că sînt nerăbdătoare să aflu cum ai ieșit la control. Văzînd că nu mă anunți, te-am sunat mai tîrziu de la Nunnelly. Voiam să te văd în ziua aceea, dar vorbeai cam ciudat — erai parcă stingherit și nu păreai dornic să mă vezi. N-am spus nimic, dragule. M-a durut gîndul că tu ai crezut că nu mi-a păsat sau că nu m-a interesat sănătatea ta, mai ales asta. Te-am sunat de mai multe ori înainte de a părăsi orașul, pentru că voiam să dejunez cu tine. Dar nu erai niciodată acasă și în cele din urmă m-am gîndit că o să mă suni tu, dacă vrei să mă vezi. În ziua cînd am părăsit orașul, te-am văzut cu o fată (nu i-am văzut fața, dar părea atrăgătoare). Am strigat după tine, dar cred că nu m-ai văzut.

Ești supărat pe mine? Sau ți-a luat mințile Grace sau altă fată și m-ai uitat? Sau crezi că dragostea mea pentru Red mi-a schimbat sentimentele față de tine? Aș vrea să știu, dragul meu, pentru că nu-mi place să existe o barieră între noi.

Stau de atîta timp la plantația lui Red, că m-am îngrășat. Duc o viață trîndavă. Și e senin tot timpul și zăpușeală. Nu fac decît să mănînc, să dorm și să înot. Mi-aș dori mult să călăresc, fiindcă Red are cîțiva cai frumoși, dar doctorul Reed mi-a dat un ultimatum categoric în privința cailor. Mi-a prins bine, fiind cea mai lungă perioadă de doi ani de zile fără dureri de stomac. De aici o să mă duc la St. Simons, unde sora Augustei are o vilă. Dacă situația se menține, cred că la toamnă o să mă simt bine, lucru pentru care voi fi recunoscătoare. Red îți transmite toate urările lui de bine — am vorbit mult despre tine în ultimele patru nopți. Mă-ntreb dacă tu te-ai gîndit la noi.

Ce-ar fi să-mi scrii, dragule?

Cu dragoste,
Peggy

Henry nu se gîndise niciodată că s-ar putea căsători cu altă femeie decît Peggy, dar începuse să se resemneze și, la începutul primăverii, cunoscuse o tînără telefonistă de la bursa Hemlock, pe nume Grace Rayfield. În cele din urmă, aceasta îl va cuceri.

Peggy a plecat într-adevăr în insula St. Simons cu Augusta Dearborn în iulie, dar acolo era și Red Upshaw. Nu știm cînd a aflat Henry de John Marsh, dar, cu vreo șase luni în urmă, Marsh îi scrisese surorii lui că o cunoscuse pe Peggy. Cîndva, în vara lui 1922, bîrfele din Atlanta despre viața amoroasă a lui Peggy au fost întărite de o fotografie publicată în presă, înfățișîndu-i pe Peggy Mitchell, John Marsh și Red Upshaw și, la sfîrșitul lui iulie, a fost anunțată căsătoria ei.

Poate că Henry a acceptat în sfîrșit faptul că era respins cînd Peggy s-a căsătorit cu Red Upshaw, pe 2 septembrie 1922. Cu toate acestea, el a mai păstrat o

scrisoare datată 20 septembrie 1922. Peggy și Red tocmai se întorseseră la Atlanta din voiajul de nuntă petrecut la hanul Grove Park din Asheville, Carolina de Nord.

Marți
Dragă Henry,

Am ajuns acasă ieri dimineață și am încercat să te sun, dar a fost un jalnic eșec, pentru că am ceva la amigdale, pungi cu puroi, zice doctorul Reed, care mi-au afectat corzile vocale și abia pot vorbi în șoaptă. Am vrut s-o salut și pe mama ta, dar telefonista nici nu m-a auzit! Iodul are gust de cuie ruginite și nu pot să-ți spun ce gust are nitratul de argint cu care îmi badijonează amigdalele.

Henry, care este adresa lui Skeet? Vreau să-i mulțumesc pentru emblema Celor Trei Jegoși care împodobește acum masa din holul mare. Este sau mai degrabă sînt foarte drăgălași și îți mulțumesc încă o dată, deși ți-am mai mulțumit.

Henry, te rog cu nerușinare să mă scoți la masă în oraș săptămîna asta. Vreau să te văd și totodată să-ți înapoiez un obiect personal.

Cu dragoste,
Peggy

Nu vom ști niciodată dacă au luat masa în oraș în săptămîna aceea. Dar știm că în scurt timp Peggy a descoperit că a făcut o greșeală căsătorindu-se cu Red Upshaw. L-a dat afară din casă în vara următoare și a primit hotărîrea definitivă de divorț în 1924. Între timp, a început să lucreze ca reporter și și-a găsit alinarea în brațele lui John Marsh, cu care s-a căsătorit mai tîrziu.

La trei luni după cununia lui Peggy, Henry a cerut o autorizație de căsătorie și s-a cununat cu Grace pe 9 decembrie 1922. S-au instalat în casa de lîngă cea a părinților lui, care locuiau la o stradă de Peggy și familia ei. Henry Angel Jr. s-a născut în decembrie 1924, iar fra-

tele lui, William, cîţiva ani mai tîrziu. Henry Jr. îşi aminteşte că Margaret Mitchell trecea mereu pe la ei în copilăria lui, ţinînd minte mai ales că a venit odată însoţită de cîţiva prieteni şi le-a dăruit un exemplar din *Pe aripile vîntului* cu autograf.

Mai tîrziu, în 1944, Henry s-a îmbolnăvit şi a fost internat în mai multe rînduri în spital pentru o afecţiune respiratorie. Henry Jr. îşi aminteşte că tatăl lui fuma şi bea mult. În martie 1945, Henry Love Angel a murit; avea doar patruzeci şi patru de ani. Deşi cauza principală a morţii lui Henry, trecută pe certificatul de deces, s-a şters o dată cu trecerea timpului, cauzele secundare au fost cancer pulmonar şi insuficienţă cardiacă congestivă. Henry a murit ducîndu-şi secretul în mormînt, fără măcar să le vorbească fiilor lui adulţi despre Margaret Mitchell. N-a suflat niciodată o vorbă despre legătura lui din trecut cu Margaret Mitchell. N-a încercat niciodată să profite de celebritatea ei. Poate că Henry Love Angel a păstrat tăcerea în numele dragostei şi al onoarei. Pe atunci, lumea era altfel în unele privinţe: un contract putea fi pecetluit cu o strîngere de mînă, cuvîntul de onoare era un legămînt şi onoarea unei femei era preţuită mai presus de orice.

Margaret Mitchell a murit patru ani mai tîrziu, la mai puţin de trei luni după ce a împlinit patruzeci şi nouă de ani. Cauza morţii ei premature au constituit-o vătămările pricinuite de accidentul de maşină suferit în timp ce traversa strada Peachtree.

Henry Jr. îşi aminteşte cînd a văzut-o ultima oară pe Margaret Mitchell în casa bunicilor, la un an după moartea tatălui său. „Şedea acolo şi mă privea. Îmi amintesc că m-am gîndit: De ce mă priveşte fix? Sînt ciufulit sau ce am? Dar apoi mi-a spus: «Semeni leit cu tatăl tău.»". Au trecut mulţi ani pînă ce a aflat secretul tatălui său şi a înţeles.

Rămîn însă două întrebări fără răspuns. De ce nu s-a căsătorit Peggy cu Henry Love Angel? De ce a păstrat Henry aceste amintiri?

Mai există o ultimă scrisoare păstrată de Henry printre suveniruri. Ea este nedatată şi va rămîne veşnic un mister.

Debra FREER

Note

Prefață

pag. 9. În 1916, Margaret: Freer, p. 56.

pag. 9. El nu este: ibidem, p. 56.

pag. 10. În testamentul lui Margaret Mitchell nu este consemnat dorința ca scrierile ei să fie distruse, dar în testamentul soțului ei, Joh Marsh, el declară că ea a cerut distrugerea lor și menționează articolele distrus inclusiv materialul original din *Pe aripile vîntului*. Distrugerea scrierilor ș hîrtiilor personale a fost inițial executată de soțul ei, iar după moartea lu de fratele ei, Stephens Mitchell.

pag. 11. În august 1944, directorul Muzeului Drumul spre Tara, Pats Wiggins, mi-a spus că Henry Angel Jr. a sunat la muzeu în legătură cu scri sorile, fotografiile și celelalte obiecte ce aparținuseră tatălui său decedat. În septembrie, Angel a vizitat Muzeul oferindu-i spre vînzare cîteva din acest obiecte. Cei de la Muzeu m-au rugat atunci să mă întîlnesc cu Angel și să văd obiectele. În timpul întrevederii, obiectele au fost expuse pe o masă de bucătărie. Negativele și fotografiile erau într-o cutie de pantofi împreună cu alte fotografii personale ale lui Angel și era nevoie de o sortare obositoare, fiindcă el nu le pusese deoparte pe cele ale lui Margaret sau pe ale altor prieteni ai ei. După negative se făcuseră recent multe cópii și nu se știa numărul și nici soarta lor. Erau cincisprezece scrisori, inclusiv invitații de nuntă la cununiile lui Courtenay Ross și Helen Turman. Pe atunci nu se cunoștea conținutul povestirii din cele două caiete de compunere. Angel a mai afirmat că printre obiecte se găsea și un inel, dar că nu știa unde ajunsese. Lui Angel i s-au pus multe întrebări despre familia lui și despre istoria obiectelor. A mai mărturisit că la un moment dat se gîndise să vîndă povestirea unei reviste ca *Redbook*, dar îl îngrijorase posibila reacție a lui Stephens Mitchell.

pag. 11 „Ce nevoie am": Angel Jr.

pag. 12. „Ceea ce s-a scris": Marsh, p. 42.

pag. 13. Mai există și alte asemănări între *Insula pierdută* și *Pe aripile vîntului*, dar în acest text numai cîteva sînt menționate; mai există o paralelă între pasajul din *Pe aripile vîntului* referitor la agresarea cumnatei lui Tony Fontaine și răzbunarea onoarei ei și pasajul din *Insula pierdută* despre agresarea lui Courtenay și răzbunarea căutată de Steele și Duncan. De asemenea, mai există și alte asemănări, în afara celor menționate în acest paragraf, între viața lui Margaret Mitchell și literatura scrisă de ea.

Introducere

pag. 16. povestiri imediat ce... cuvinte: Harwell, *Atlanta Historical Journal*, p. 27.

pag. 17. Trădătorul: Peacock, p. 15.

pag. 17. Steve: Farr, p. 159.

pag. 16-17. „gemene siameze:"... «CTJ - pe scurt: Peacock, p. 13.

pag. 17. se întîlneau deja: Courtenay Ross McFadyen, interviu audio 1980.

pag. 17. Red Upshaw: Pyron, pp. 131—32.

pag. 18. „Sare vioaie... insulă stîncoasă": *Facts and Fancies*, 1917—18.

pag. 19. din cîte își amintește Henry Jr.: A mai afirmat că Henry Love Angel a lucrat într-un garaj; modelul de carburator datează probabil din anii '30, dar Ford deținea deja brevetul.

pag. 19. avansat la gradul de sergent: Angel Jr., și atestat de documentul originar.

pag. 20. Conform istoricilor militari, serviciul militar se încheia la sfîrșitul războiului, în cazul în care nu se iveau alte necesități sau reînrolări. Henry a fost lăsat la vatră în mod onorabil din „motive industriale", în iulie 1919.

pag. 20. Descrierile fermei Shadowbrook au fost luate din fotografii personale și din amintirile lui George B. Wilkins, consemnate de fiul lui, Barratt Wilkins. George W. Wilkins era tatăl lui Phyllis, George B. și Bernard Wilkins, oaspeți la Shadowbrook, și prieten cu Victor L. Smith. Atît Wilkins, cît și Smith erau ofițeri în *Atlanta Music Festival Association*, care a adus opera Metropolitan la Atlanta. Wilkins, prin firma sa *Cable Piano*, a fost de asemenea unul dintre sponsorii principali ai producțiilor teatrale ale Seminarului Washington, în care au jucat Margaret Mitchell și Courtenay Ross.

pag. 20. Conform cu Gwinnett County Tax Digests, 1890—1923, în perioada 1919 — 20, Victor L. Smith (1867 — 1947) deținea o fermă de circa 8000 de pogoane. Conform unor rapoarte publicate, Smith și prima lui soție, Caroline Johnston Smith (care lucrase la Crucea Roșie), se mutaseră recent de la Atlanta la Shadowbrook. Cu toate acestea, aproximativ la trei ani după moartea prematură a doamnei Smith în 1919, ferma Shadowbrook a încetat să existe așa cum fusese cunoscută și văzută în fotografii.

pag. 22. o pereche de pantaloni furată de la băieți: Summers. Jessie Summers este fiica lui Jessie Brown, care, împreună cu surorile ei, Frances și Ruth Brown (fostă colegă de clasă la Seminarul Washington), erau prietene cu Margaret Mitchell.

pag. 23. În scrisoarea lui Margaret Mitchell, pasajul dramatic despre sicriul acoperit cu un steag de pe peron i-a amintit întotdeauna în mod obsedant lui Henry Jr. de o scenă similară din *Pe aripile vîntului*.

pag. 24. Pe 8 octombrie, a avut loc o petrecere teatrală: Peacock, p. 107; observați că Peacock dă numele celeilalte gazde drept Hitchcock, deși este o transcriere greșită a numelui Hiscox.

pag. 28—29. *„Cît despre persoanele care erau în camera mea... dar că n-am de gînd să mă mărit cu nici unul dintre ei"*: Peacock, fragment de scrisoare, Margaret Mitchell către Edee, pp. 116—19.

pag. 35. Marsh îi scrisese surorii lui: Walker, pp. 10—11.

pag. 36. Deși multe dintre scrisorile lui Margaret Mitchell menționează diversele ei probleme de sănătate, ea părea predispusă la accidente. Courtenay a negat posibilitatea ca Margaret Mitchell să fi fost ipohondră, afirmînd că „prietena ei se jena întotdeauna să fie bolnavă": Peacock, p. 15.

pag. 36. I-a dat afară din casă: Pyron, p. 141.

pag. 37. le-a dăruit un exemplar din *Pe aripile vîntului* cu autograf; fuma și bea mult: Angel Jr.

INSULA PIERDUTĂ

Capitolul 1

Bill Duncan se lăsă pe speteaza scaunului şi îşi aprinse pipa. Eu tăceam, aşteptînd să deschidă gura, fiindcă ştiam că irlandezul, îndeobşte taciturn, avea să-mi spună ceva vrednic de auzit.

— Tu, băiete, susţii că orice idilă şi aventură au murit o dată cu căpitanul Kidd, nu? Ei bine, nu-i adevărat.

Tăcu şi privi pe fereastră noaptea neagră, tropicală. Toate sunetele şi mirosurile, noi şi străine pentru un newyorkez, pătrunseră în mine şi imaginaţia mea începu să populeze bezna de afară cu tot felul de fiare şi oameni.

— Ei bine, n-au murit, repetă brusc Duncan. Îţi aminteşti de articolul *Insula pierdută*?

Am confirmat dînd din cap, din ce în ce mai curios. Puţini îşi mai aminteau de cîteva note publicate în ziare privind dispariţia, în urmă cu cincisprezece ani, a insulei Laysen, din arhipelagul Tonga. Fusese o insulă mare, populată în

mare parte de japonezi, chinezi și doar cîțiva albi.

— Ei bine, continuă rar Duncan, în urmă cu cincisprezece ani, eram secund pe „Caliban“, un mic vas hîrbuit, care transporta pasageri și făcea negoț între insulele arhipelagului Tonga. Era o treabă a naibii de grea, Charley băiete, să faci negoț prin insulele alea, așteptîndu-mă oricînd să mă aleg cu o lovitură de cuțit între umeri. Tot timpul ne încăieram, dar pe atunci îmi plăcea. Cred că uitasem că sînt alb și mă îngălbenisem, cînd... a apărut *ea*. S-a urcat la bord în Yindano, cu destinația Laysen, și de cum am pus ochii pe ea, am știut că n-am s-o uit niciodată. Nu era de glumă, băiete, spuse el, văzîndu-mă că zîmbesc la gîndul că un tip dur ca el putea fi atît de sentimental. Nu mai văzusem de atîta amar de vreme o femeie dintr-o țară creștină, că uitasem probabil că mai exista așa ceva.

Pufăi un timp, cufundat în gînduri, și o lumină blîndă se așternu pe fața lui înăsprită de vreme rea.

— Să știi, Charley băiete, că am iubit-o cu adevărat pe femeiușca aia, nu m-am putut abține, deși știam că n-aveam nici o șansă — nu era genul meu. De ce oare pe noi, ăștia solizi, ne atrag femeiuștile micuțe? N-avea cu mult peste un metru cincizeci și doi și nu putea cîntări mai mult de cincizeci și două de kilograme! Aș fi putut s-o duc într-o mînă fără să simt! Dar nu m-aș fi atins de ea pentru nimic în lume. Ochii ei ar fi oprit pe oricine să facă una ca asta. Erau niște ochi albaștri-cenușii și te privea direct și ferm, ca

un bărbat, fără ifose sau mai știu eu ce. Avea un nas drept și puternic și o gură ca arcul lui Cupidon. Nu vezi prea des asemenea buze, făcute taman pentru a fi sărutate, Charley băiete.

Cînd am văzut-o prima dată apărînd pe pasarela vasului la Yindano, nu-mi puteam dezlipi privirea de ea. Eram un tip dur pe vremea aia. Mai dur ca acum.

Rîse răgușit și sunetul produs de el îmi zgîndări nervii.

— Tocmai ieșisem dintr-o încăierare și aveam capul și mîna legate în niște bandaje murdare, așa că arătam chiar mai rău decît de obicei. Stăteam acolo și mă zgîiam la ea ca un prost, pînă ce s-a urcat pe punte și și-a pus jos geanta. Cînd s-a întors spre mine, dramul de politețe pe care-l mai aveam m-a împins să-mi ridic șapca — o treabă pe care n-o mai făcusem de cinci ani față de o femeie. Își plimbă repede privirea ochilor cenușii peste mine și zîmbi. Da, Charley băiete, a zîmbit! Nu era un zîmbet de-ăla afectat, ci un zîmbet simplu, cinstit, pe care a trebuit să i-l întorc.

„Te-ai bătut probabil cu cineva!“ a spus ea și apoi a rîs. Tocmai atunci a apărut rîzînd și căpitanul, căci auzise ce spusese ea.

„Duncan se bate tot timpul, domnișoară Ross, nu e fericit dacă nu intră într-o încăierare!“

Simțeam cum roșesc în timp ce ea îmi examina cu privirea zdreanța jegoasă cu care mi-era bandajat capul și îmi venea să-l omor pe căpitan

pe loc, în clipa aceea. Deşi era adevărat ce spusese, nu voiam să ştie şi ea. Dar nu puteam rosti o vorbă, chiar dacă viaţa mea ar fi atîrnat de asta. Îmi doream doar să-mi fi ras barba de o săptămînă şi să mă fi spălat pe faţă în dimineaţa aceea. Dar căpitanul o conduse la cabina ei cît o chichineaţă, lăsîndu-mă acolo, sprijinit de balustradă. Am urmărit-o cu privirea pînă ce a dispărut şi abia atunci am observat cît de curăţică şi îngrijită era în taiorul ei bleumarin, cu guler băieţesc Buster Brown. Dar era atît de micuţă, Charley băiete, atît de micuţă...

Duncan tăcu ca să-şi aprindă pipa care se stinsese. Mie nu mi se părea atît de mică dacă avea un metru cincizeci şi doi — eu aveam un metru şaizeci şi şapte, dar Duncan avea pe puţin un metru nouăzeci şi era tot numai muşchi.

— Ei bine, m-am dus glonţ în cabină să-mi trag repede o bărbiereală, cînd intră căpitanul. Să-l fi auzit cum rîdea cînd mi-a văzut faţa plină de clăbuc. Rîsul lui mă călca pe nervi, Charley băiete, şi am început să-l înjur. Nu te mira, fiindcă el şi cu mine eram buni amici şi între noi nu păstram disciplina.

„O, drăguţul de Bill Duncan se face frumos pentru domnişoara misionară!“, mă luă el peste picior.

Am rămas cu gura căscată.

„Nu e misionară!“

„Ba este“, spuse rînjind căpitanul.

„Ei drăcie!“, am spus eu şi-am pus jos briciul. Vezi tu, pe vremea aceea n-avem o părere prea bună despre misionari, şi pe bună dreptate.

„De unde știi atîtea despre ea?“, m-am repezit eu la el.

Zîmbetul pieri de pe fața căpitanului și buzele i se strînseră într-o linie ca un cui de fier.

„Nu-i treaba ta“, spuse el, „dar uite că știu.“

Charley băiete, navigam de cinci ani cu Jim Harrison și nu-l întrebasem niciodată nimic despre el. Aici, în Orient, nu se face să-l întrebi pe un om despre trecutul lui, dar știam că domnișoara Ross și categoria de oameni din care făcea parte jucaseră un rol în trecutul căpitanului. Dar n-am pus nici o întrebare. După un minut, căpitanul vorbi din nou.

„Bill, femeia asta este una dintre cele mai bune misionare pe care le are America și a venit aici pentru că s-a săturat de viața de acolo. Ai ei au fost niște neghiobi că au lăsat-o să vină aici. Vrea o viață palpitantă și crede-mă că o să aibă parte de așa ceva.“ Tăcu, apoi izbucni în rîs. „Misionară? Doamne, Bill, cîntă psalmii la fel de bine ca tine!“

„Unde merge?“

„La Laysen“, spuse el cu un aer mohorît.

„Sfinte Sisoie, nu putem s-o lăsăm să se ducă acolo. E iadul pe pămînt și japonezii ăia sînt niște diavoli“, am început eu, furios.

„Și cum ai s-o oprești?“, bombăni căpitanul. „Face ce vrea. Nu putem decît să fim cu ochii pe ea — și tu ai să faci bucuros asta, nu-i așa, Billy Duncan?“ Și după ce îmi dădu un ghiont în coaste, plecă.

Așadar m-am bărbierit, m-am spălat, mi-am bandajat capul cu o zdreanță curată și am urcat

pe punte. Charley băiete, tu n-ai stat niciodată departe de femei — de femei cuminți — timp de cinci ani, așa că nu știi ce-am simțit eu. Nu voiam decît s-o văd, s-o aud, să fiu în preajma ei. Atunci nu-mi dădeam seama că o iubeam, știam doar că îmi doream să privesc în ochii ei cenușii și fermi și să-i văd buzele roșii mișcîndu-se. Cînd m-am urcat pe punte, era acolo, privindu-i pe chinezi cum încărcau micul nostru hîrb și căpitanul se afla lîngă ea și-i dădea explicații. Nu păreau a fi prea mulți pasageri la Yindano, așa că eram singurii albi de pe vas, cu un echipaj de șaisprezece — japonezi, chinezi și tot felul de corcituri. Cînd am urcat la ei, căpitanul m-a prezentat și nici atunci n-am putut rosti o vorbă. Mi-a întins o mînă sinceră și cred că era să-i frîng mînuța cu laba mea mare. După ce vasul a fost încărcat, căpitanul Harrison m-a trimis la timonă să-l scot pe „Caliban" din rada portului. Reușisem să-l scot cu bine din Yindano și mă îndreptam spre larg, cînd domnișoara Ross intră val-vîrtej.

„Ai cumva un binoclu?", întrebă ea și, văzîndu-mi binoclul agățat în tocul lui pe perete, îl înșfăcă și privi o clipă spre uscat. Era clar că vedea ceva foarte amuzant, fiindcă începu să rîdă în hohote. Atunci, intră căpitanul și, după ce i-am predat timona, am luat binoclul din mîinile ei și m-am uitat înapoi, spre Yindano. Pe cheiul pe care tocmai îl părăsisem era o mulțime de băștinași, iar în fața lor, un bărbat îmbrăcat cu pantaloni albi, un sacou albastru și o panama alerga de colo colo, făcînd spre noi semne dispe-

(De la stînga la dreapta)
Courtenay Ross, Henry Lowe Angel şi Margaret Mitchell, aprox. 1920.

Margaret, la optsprezece luni, zburdă prin curte. „Era veșnic încruntată cînd era mică", a spus odată fratele ei, Stephens.

Margaret, la doi ani, schițează totuși un zîmbet în acest portret făcut într-un studiou necunoscut. Ambele fotografii au fost găsit printre obiectele personale ale lui Angel. Poate că Margaret i le-a dat în glumă cînd el i-a cerut o fotografie.

Autoarea de piese de teatru și actrița Margaret Mitchell pozînd în rolul lui Steve Hoyle din piesa *Trădătorul*.

Courtenay și Margaret ca studente în anul al doilea la Seminarul Washington din Atlanta, 1915-1916 (*rîndul de jos, mijloc și dreapta*).

Courtenay şi Margaret, studente în penultimul an, 1916-1917 (*rîndul de jos*).

Înconjuraţi de o puzderie de flori de vară, Henry Angel (*dreapta*), plin de speranţe, ţine în mînă buchetul lui pentru Margaret; tînărul Red Upshaw (*stînga*) etalează un zîmbet şiret. Era probabil o ieşire la aer liber în grup, pentru că mai tîrziu Margaret a scris că a fost ultima oară cînd Red „a ieşit cu Courtenay".

Henry Angel şi Red Upshaw pe veranda din faţa casei lui Henry.

Henry Angel şi Margaret Mitchell, îmbrăcaţi la patru ace pentru o ocazie specială necunoscută.

Margaret și o prietenă neidentificată prezintă ultima modă.

Margaret pozează cu aparatul de fotografiat al lui Henry; picioarele îi atîrnă peste scara mașinii.

Maybelle Mitchell, tăind flori, mai devreme, în aceeaşi zi. Este una dintre ultimele fotografii făcute înainte de moartea ei.

Soldatul Angel pozează pe terenul de paradă.

Caporalul Angel își etalează mîndru uniforma pe vîrful muntelui Stone, în Georgia.

Părinții lui Henry Angel îndreaptă mîndri obiectivul spre Margaret Mitchell la brațul chipeșului lor fiu. Margaret parcă atrage atenția asupra inelului de pe inelarul ei.

Sergentul Angel, recent decorat, alături de mama lui, Carrie, și tatăl vitreg, D.D. Summey.

Henry și un camarad neidentificat în timpul unei pauze la Divizia de Transport Motorizat.

Ținînd în mînă îndrăgita lui pușcă de calibru 22, Henry Angel stă pe vine lîngă Margaret Mitchell, așezată pe conductă. Lîngă ea se află proprietarul domeniului Shadowbrook, Victor Smith. În spatele lui, în picioare (*dreapta*), Courtenay Ross și Mac McFadyen. Dincolo de gard (*de la stînga la dreapta*), prietenul lui Henry, Skeet, o însoțitoare neidentificată și Dave Hiscox privesc spre aparat, în timp ce Courtenay pare că glumește cu Dot Havis (cu pălărie albă).

Margaret Mitchell, Mac McFadyen și Courtenay Ross (*de la stînga la dreapta*) în timpul unei vizite la ferma Shadowbrook, fotografiați de Henry Love Angel.

Henry, Margaret și Mac, fotografiați de Courtenay Ross. Observați tocul de pistol din piele încrustată cu pietre prețioase, legat de piciorul lui Henry.

Fotografie luată de Mac McFadyen. Henry și Margaret sînt braț la braț, iar Henry pare că ține o floare de piciorul-cocoșului sub bărbia lui Courtenay. Observați inelul pe care-l poartă Margaret pe inelar; este poate cel pe care i l-a dat Henry și pe care ea i l-a înapoiat mai tîrziu.

Henry Love Angel şi Margaret Mitchell în faţa casei fermei de la Shadowbrook. O poveste neconfirmată susţine că Margaret şi cîţiva prieteni au intrat călare în orăşelul Buford, Georgia, în stilul western „împuşcă-i pe toţi", provocînd mare tevatură.

Margaret pozează pentru Henry în costum de călărie. Încă mai poartă un inel pe degetul de la mîna stîngă.

Prietenii privesc cum Margaret Mitchell încarcă puşca lui Henry pentru un exerciţiu de tragere. În depărtare se văd lanurile de porumb ale fermei.

„Gaşca" de la „Petrecerea nr. 3": Henry şi Peggy, în picioare, îşi supraveghează prietenii (*de la stînga la dreapta*) Frances Brown, Phyllis Wilkins, Miss Hitchcock (*rîndul din spate*), Skeet şi Dot Havis (*întins pe jos*), Jimmy Reese (*cu ochelari*), Ginny Johnson, Harry Hallman, Edythe Davis şi Dave Hiscox. Cu excepţia lui Margaret Mitchell, cîteva femei au lucrat împreună la Ministerul de Război.

Peggy Mitchell face echilibristică împreună cu Henry Love Angel pe şinele Căii Ferate Sudice. Observaţi că Henry are capul legat cu o basma şi în buzunar are un pistol.

Dragostea și devotamentul lui Henry față de Peggy nu constituiau un secret. Amîndoi ajunseseră să glumească pe seama cererilor lui în căsătorie, care deveniseră un lucru obișnuit. În această scenă de cerere în căsătorie, înscenată pentru aparatul de fotografiat, Peg se preface că acceptă, în timp ce Henry îi pune inelul pe deget. Sub fotografie, un prieten a scris: „Angel o cere în căsătorie pe Peg pentru a mia oară. Puteți ghici răspunsul?"

Henry Angel și Peggy Mitchell în, probabil, ultima lor fotografie împreună.

Frapanta Margaret Mitchell își prezintă costumul pentru scandalosul dans apaș interpretat la balul debutantelor din martie.

Coperta caietului de școală în care Margaret Mitchell a scris prima jumătate a povestirii *Insula* pierdută, pe care avea s-o încheie într-un al doilea caiet.

rate! Eram nedumerit și i-am întins binoclul căpitanului. Domnișoara Ross era în pragul unei crize de isterie și în ochi îi mijeau lacrimi.

„E Douglas Steele!", strigă ea cu răsuflarea întretăiată, bătîndu-se pe genunchi ca un bărbat. „N-a vrut să vin aici și acum încearcă să vină după mine! Am scăpat de el la Frisco și acum uite-l! Ce bine-mi pare că a rămas acolo! Nu-i așa că e caraghios?" Și o apucă iar o criză de rîs care o vlăgui.

„Poate ar fi bine să ne întoarcem să-l luăm!", spuse pe un ton grav căpitanul, făcîndu-mi cu ochiul. Ea se repezi la el imediat.

„Ba n-o să vă întoarceți!", strigă ea. „Așa-i trebuie. Doug e băiat bun, dar în general e prea băgăreț!" Îi luă căpitanului binoclul și împleticindu-se pînă la balustradă se uită din nou spre țărm.

„Pricepi ceva?", murmură căpitanul.

„Nu", am răspuns eu sincer. „Jim, cine e Douglas Steele?"

„Ar trebui să mai citești și tu ziarele, Bill", bombăni căpitanul. E fiul lui D.G. Steele, fabricantul de armament, și e unul dintre marii atleți ai Americii — aleargă, aruncă ciocanul, sare în înălțime și cu prăjina — dar nu pricep de ce o urmărește pe Courtenay Ross pe tot globul.

„Courtenay", am repetat eu și-apoi n-am mai spus nimic, fiindcă mă gîndeam ce nume frumos are și ce bine i se potrivește.

Nu prea am mai văzut-o în după-amiaza aceea, pentru că am stat la timonă, dar cînd am ajuns în Buna — Buna era una dintre insulele cu

care făceam cel mai mult negoț — ea a spus că o să coboare pe țărm cu căpitanul. Charley băiete, vasul mi se păru deodată plicticos și pustiu fără ea și îmi doream tare mult să fi coborît și eu pe țărm cu ea. Nu puteam sta decît două ceasuri în Buna, fiindcă eram deja în întîrziere cu două zile față de program, așa că mi-am scos haina și cămașa și am început să-i ajut pe leneșii de băștinași la descărcat, fiindcă altminteri s-ar fi întins toată ziua. Intenționasem să mă îmbrac cu mult timp înainte de a se întoarce domnișoara Ross împreună cu căpitanul, dar timpul a trecut repede. Dădeam din mînă în mînă lăzile, înjurîndu-i pe băștinași, cînd, din întîmplare, mi-am ridicat privirea. Acolo, sus, pe balustrada vasului, aproape deasupra capului meu, stătea cocoțată domnișoara Ross, cu bărbia sprijinită în mînă, privind curioasă. M-am oprit brusc, ocărîndu-mă în sinea mea, pentru că dorisem și eu o dată-n viață să fac impresie bună unei femei și taman atunci femeia în cauză mă surprinsese pe jumătate despuiat și înjurînd ca un pirat. Nu puteam decît s-o privesc neputincios. Nu de mine mă sinchiseam, dar nu voiam să se simtă stingherită. N-a rîs, n-a roșit și privirea ei era serioasă.

„Domnule Duncan“, rosti ea cu blîndețe, „dacă aș fi bărbat, aș da orice să am umerii și mușchii dumitale.“ Se dădu jos de pe balustradă și îmi azvîrli rîzînd, peste umăr: „Și un asemenea vocabular!“

Tocmai îmi trăgeam din nou repede hainele pe mine, cînd apăru o barcă nenorocită, ca o scoică goală, căreia nu i-aș fi încredințat nici

măcar pentru o secundă viața. În ea erau doi băștinași și un alb, cel pe care-l văzusem pe chei la Yindano. Cînd barca s-a apropiat mai mult, am văzut că era un tînăr chipeș de vreo douăzeci și trei de ani, înalt, cu umeri lați și șolduri înguste. Aruncă o privire nerăbdătoare spre „Caliban“ cînd ajunse aproape și deodată mă trecu un junghi. Nu era gelozie, Charley, era pur și simplu egoism. Mi-am dat seama că nu putea fi niciodată a mea și de aceea nu voiam să fie a nimănui. Mai mult, îmi dădeam seama că dacă un bărbat pune atîta preț pe o femeie încît vine după ea tocmai din America în acel loc uitat de Dumnezeu, nu va fi el bărbatul ușor de descurajat. După ce scoica trase la chei, albul se ridică brusc, își luă valiza de pe fundul bărcii și apoi îi plăti pe cei doi băștinași. Răsuflă adînc, de ușurare, uitîndu-se la „Caliban“ și, văzînd că îmi încheiam haina, mă întrebă nerăbdător:

„Domnișoara Courtenay Ross e pe vas?“

Am confirmat dînd din cap, fiindcă n-aveam chef să irosesc vorbele. Îmi doream doar să fi arătat și eu la fel de curățel cum arăta el. Nu mai așteptă alte vorbe și urcă în fugă pasarela. Peste un minut, am auzit o exclamație surprinsă, un hohot de rîs și un schimb de saluturi. Ridicasem ancora și îl duceam pe „Caliban“ spre larg, dar durerea din inima mea era atît de puternică, încît doar printr-o minune n-am intrat cu vasul în stînci.

Capitolul 2

Cînd veni pe punte, a doua zi dimineaţa, îmi strigă „Vă salut, domnule Duncan" şi începu să-mi pună întrebări despre vas. Nu ştiu să mă port cu femeile nici în perioadele mele cele mai bune şi în ziua aceea mi-am blestemat stîngăcia, fiindcă limba mea nu voia cu nici un chip să se dezlege în prezenţa ei. Urcă şi Douglas Steele, care o chemă şi se îndepărtară amîndoi, vorbind şi rîzînd. Ah, Charley băiete, aş fi dat orice să am limbariţa lui Douglas Steele! Dar ar fi fost nevoie de un vorbitor şi mai bun decît el pentru a-i comunica gîndurile din capul meu.

În ultima insulă în care am oprit, s-au urcat cîţiva pasageri, toţi băştinaşi. Tocmai voiam să plecăm, cînd se urcă la bord un bărbat zvelt, cu părul negru. Îşi îngustă ochii cînd mă văzu, pentru că dacă m-a urît vreodată cineva, acela era omul. Era corcit — avea sînge japonez şi spaniol şi frumuseţea tuciurie a unui diavol. Ochii îi erau

negri, molateci și ușor oblici, iar gura roșie și catifelată părea tot timpul sarcastică. Avea un păr negru, moale și mătăsos și o piele gălbui-cafenie, netedă. Ah, părea blînd și bun, dar dacă a ieșit vreodată un demon din iad, acela era Juan Mardo. Se bucura de multă autoritate în insule, și mai ales în Laysen, unde locuia, căci era cel mai mare bogătaș dintre toți albii sau băștinașii de pe o suprafață de cîteva mile. Ne ura pe căpitan și pe mine pentru că îi încurcasem cîteva din planurile lui de crime și răpiri. Veni pe punte fără să scoată o vorbă și tocmai atunci trecură domnișoara Ross și Douglas Steele. Domnișora Ross îl privi peste umăr — din curiozitate feminină, bănuiesc — căci era o plăcere să-l privești. Dar privirea pe care i-o aruncă el ei mă făcu să-mi clocotească sîngele în vene. Ridică din umeri și făcu o remarcă în japoneză bărbatului de lîngă el — o remarcă oribilă, care numai unui cîine de japonez i-ar fi putut trece prin cap.

Înțelegeam japoneza și Juan Mardo știa asta. Privirea pe care i-o aruncase îmi pusese deja la grea încercare stăpînirea de sine, dar remarca lui despre mica doamnă îmi produse un acces de furie oarbă. L-am înșfăcat de talie și l-am trîntit pe punte. În clipa aceea, trei dintre ultimii pasageri se repeziră la mine și nu mai pridideam. Mă băteam cu disperare și loviturile mele erau destul de eficiente, cînd am auzit de undeva glasul ei.

„Așa, Billy Duncan! Dă-i una în falcă!" Și apoi: „Nu-l ajuta, Douglas, se descurcă și singur!"

Am zîmbit, așa furios cum eram, că tare aprigă era mititica! Cele mai multe muieri ar fi țipat sau ar fi leșinat. Am dat de punte cu unul din băștinași și tocmai mă pregăteam să fac același lucru cu ceilalți doi, cînd cineva mă înșfăcă de genunchi și altul îmi vîrî un braț sub beregată într-o clipită. Începuse să mi se facă negru în fața ochilor și vedeam stele verzi, dar am auzit-o zbierînd ca un diavol:

„Desfă-i brațul, Billy Duncan, desfă-l, desfă-l! Hai, aproape că ai reușit!" Apoi în glasul ei se strecură spaima. „Ah, Doug! A scos un cuțit! Oprește-l!"

Cu ochii care-mi ardeau, l-am văzut pe Juan Mardo ridicîndu-se și venind spre mine cu un cuțit. Am crezut că s-a terminat cu mine, fiindcă eram neajutorat ca un copil și pieptul meu îl ispitea pe corcit. Preț de o clipă totul se întunecă, apoi am auzit urletul furios al căpitanului Jim Harrison, înjurăturile lui Douglas Steele și am simțit mușcătura tăioasă a oțelului în umăr, aproape în același moment în care cei doi acoliți ai săi mi-au dat drumul și, nemaivăzînd altceva în fața ochilor, m-am repezit la Juan Mardo, uitînd cu totul de cuțit. În sfîrșit, l-am înșfăcat de gît, dar mai înainte i-am simțit de trei ori cuțitul în braț. Cred că l-aș fi sugrumat acolo, pe punte, fiindcă îmi doream din tot sufletul să-l omor cu

mîinile mele, nu pentru zgîrieturile pe care mi le făcuse cu cuțitul, ci pentru ceea ce spusese despre ea. Pentru ea mă bătusem și fiecare lovitură fusese pentru mine o bucurie.

Simțeam cum Juan Mardo se înmoaie în mîinile mele, cînd o mînă micuță, cu degete de oțel, mă apucă de umăr și glasul ei rosti autoritar:

„Ridică-te, Billy Duncan." M-am ridicat imediat, fără să vreau. Dacă ar fi spus cu același glas „Du-te dracului!", m-aș fi dus învîrtindu-mă. Dar în timp ce stăteam în fața ei, sfîrtecat, murdar și plin de sînge, mă simțeam mai mult ca oricînd ca un copil. Regretam, desigur, că eram atît de masiv și de grosolan, fiindcă știam că o să mă considere o brută — ceea ce și eram, fără îndoială. Căpitanul și Steele terminaseră cu oamenii lor și se apropiară, Steele foarte agitat și Jim furios ca naiba.

„Billy Duncan, chiar nu poți să nu te bați măcar cinci minute? De data asta ce te-a apucat și de ce tocmai cu el?", bombăni căpitanul.

I-am răspuns tăios în japoneză, relatîndu-i ce spusese Mardo. Acesta zîmbi discret, căci nu voia ca ea să bănuiască ceva, dar în ochii lui am citit dorința de a ucide. Atunci începură să-mi zvîcnească brațul drept și umărul și m-am agățat de colțul balustradei ca să mă țin drept, fiindcă puntea se învîrtea în jurul meu amețitor.

„Du-l în cabina mea", am auzit-o spunînd parcă de undeva, de departe. Am protestat vag,

dar nu mai ştiu decît că m-am pomenit apoi şezînd la picioarele ei, cu braţul peste genunchi, în timp ce ea îmi sfîşia cămaşa. Steele şi căpitanul dispăruseră. Degetele ei erau răcoroase, iuţi şi îndemînatice şi peste foarte puţin timp braţul meu era legat într-o eşarfă şi umărul era bine bandajat. Şedeam la picioarele ei, sprijinit de genunchii ei, prea obosit ca să mă mişc şi, pentru a doua oară în două zile, fără cămaşă în faţa ei. I-am simţit mîinile răcoroase alunecîndu-mi pe umerii burduşiţi de muşchi şi în jos, pe braţ. Mi-am ridicat atunci privirea spre ochii ei şi am surprins în ei o căutătură de groază pură. Atunci n-am înţeles-o, dar acum îmi dau seama că se temea de forţa mea brută, neştiind că aş fi preferat să mor de o sută de ori decît să-i fac vreun rău.

„Dumnezeu te-a alcătuit bine, domnule Duncan", spuse ea cu blîndeţe şi, fiindcă eu n-am spus nimic, se grăbi să mă întrebe: „De ce te-ai bătut cu spaniolul, domnule Duncan?" Eu am clătinat din cap. Mă simţeam mai bine, dar încă nu puteam vorbi.

„Spune-mi!", spuse ea pe un ton imperativ, dar eu am clătinat iarăşi din cap. „A fost ceva în legătură cu mine?", întrebă ea. „Ce-a spus?", spuse ea pe un ton rugător.

„Nu pot să vă spun", i-am răspuns eu, deşi mă temeam să n-o necăjesc. Preţ de un minut nu spuse nimic şi începusem să mă tem că o necăjisem cu adevărat cu refuzul meu. Apoi îşi lăsă

mîna pe capul meu şi începu să-mi ciufulească uşor părul, aşa cum făcea mama.

„Îţi mulţumesc, Billy Duncan“, spuse ea cu un uşor tremur în glas şi ridicîndu-mi privirea am văzut lacrimi în ochii ei. Ah, Charley băiete, m-am simţit atunci în rai, cu capul pe genunchii ei, cu mîna ei în păr, în timp ce ochii îi lăcrimau, pentru mine! Dar ştiam că nu se putea adeveri niciodată ceea ce visam eu şi, scoţînd un oftat, am dat să mă ridic. Dar ea mă împinse la loc, apăsîndu-şi mîna pe umărul meu.

„Stai liniştit, băiete“, rosti ea cu blîndeţe. Băiete! Poate ţi se pare ciudat, Charley, fiindcă eu aveam douăzeci şi nouă de ani şi ea doar nouăsprezece, dar dintr-o dată mi-a trecut prin cap că ea vedea băiatul din toţi bărbaţii şi prefera băiatul din ei, căci pentru ea toţi bărbaţii erau doar nişte băieţi. „Billy Duncan, povesteşte-mi despre tine“, spuse ea apoi, în timp ce îşi plimba mîna răcoroasă peste fruntea mea fierbinte. Pînă atunci îmi venise greu să-i vorbesc, dar cu mîna ei pe frunte, cuvintele îmi ieşeau uşor pe gură. I-am povestit cum părăsisem Irlanda la şaisprezece ani, lăsîndu-mi familia, şcoala şi prietenii. Trebuia să plec pentru că eram implicat într-o mică răzmeriţă şi se pusese un premiu pe capul meu. I-am povestit cum hoinărisem prin lume, primind lovituri dure, ducînd o viaţă de iad şi bătîndu-mă ori de cîte ori se ivea prilej de bătaie. Ochii îi sticleau cînd vorbeam despre bătăi şi primejdii şi am înţeles că în pieptul ace-

lei femei bătea o inimă de bărbat. După ce am terminat, oftă încetişor.

„Am înţeles, Billy Duncan, eşti un soldat norocos", spuse ea şi îmi atinse din nou umărul. „Dumnezeu te-a alcătuit bine", repetă ea.

„Mi-a dat muşchi, dar nu şi minte", am răspuns eu mîhnit şi mi-am lăsat din nou capul pe genunchiul ei. După aceea, totul deveni neclar şi am adormit, cu mîna ei pe cap.

Cînd m-am trezit, luna lumina cabina şi eram singur. Şedeam tot pe pardoseală, rezemat de scaun, dar acolo unde fusese genunchiul ei pusese o pernă şi mă învelise într-o pătură. M-am ridicat şi am pus cu grijă perna şi pătura înapoi, pe pat. Era atîta linişte şi încăperea era scăldată în lumina lunii! Era atît de frumos, de parcă ar fi fost un loc sfînt, nepotrivit pentru mine, Billy Duncan, Soldatul Norocos — Piatra Rostogolitoare.

Mă simţeam mai bine. Eram obişnuit cu loviturile dure şi somnul acela îmi prinsese de minune. Dar eram încă slăbit şi cînd m-am dus pe punte a trebuit să mă ţin de balustradă ca să ajung la cabina mea. Era încă noapte, nici o adiere nu umfla pînzele şi „Caliban" stătea nemişcat. M-am rezemat de catarg în lumina albă a lunii, ascultînd tînguielile echipajului de undeva de jos, din cabinele lor, şi m-am gîndit la ţara creştină... şi la ea. Atunci am auzit două glasuri — al lui Douglas Steele şi al ei — şi privind de după catarg i-am văzut în celălalt capăt al vasului, stînd de vorbă, rezemaţi de balustradă.

Era o bucurie pentru ochii mei de biet bărbat însetat de femei, aşa că am stat acolo s-o privesc, urmărind umbrele aruncate de lumina lunii pe faţa ei. Privea visătoare cărarea argintie aşternută de lună pe apă şi abia-l auzeam pe Douglas Steele.

„Ascultă, Court“, spunea el. „Nu se poate să rămîi aici! Doar eşti misionară, ştii prea bine!“

„Ba pot să rămîn aici“, îi răspunse ea prompt. „Sînt misionară şi am de gînd să spăl mici japonezi murdari şi să-i învăţ să nu mai înfigă cuţitul în oameni.“

El îşi ridică disperat mîinile.

„Court, trebuie să te întorci acasă! Court, ştii că te iubesc şi te întreb a o suta oară — vrei să te căsătoreşti cu mine?“

Zîmbi cînd rosti ultimele cuvinte, dar vorbea foarte serios. Am simţit atunci o durere în inimă mai ascuţită decît tăişul cuţitului lui Juan Mardo. Nu mi-ar fi plăcut să fie nici a lui Douglas Steele, deşi el o iubea, dacă a existat vreodată un bărbat care să iubească o femeie. Ah, Charley băiete, o doream atît de mult!

„Nu, Doug“, spuse ea calmă. „Am treabă aici şi nu pot să mă căsătoresc cu tine.“

Mi-a părut rău pentru Steele cînd a auzit aceste vorbe, dar el ridică din umeri şi spuse la fel de calm: „Atunci o să aştept pînă ce îţi termini treaba, mică doamnă.“

Mică doamnă ! aşa-i spuneam întotdeauna în gîndurile mele. Ea nu zise nimic, dar ochii îi scînteiau.

„Bătaia de după-amiază a fost colosală, nu-i aşa?“

Îmi venea să rîd. Ce repede trecea de la o dispoziţie la alta! Putea fi autoritară, tandră ca o mamă, jucăuşă ca o şcolăriţă — apoi, dînd dovadă de înţelepciunea seculară a femeilor şi plină de entuziasm şi de viaţă ca un băieţel.

„Într-adevăr“, îi răspunse Steele. „Tipul e un bătăuş înnăscut.“

„E un băiat foarte bun“, spuse ea şi zîmbi amintindu-şi bătaia.

„E mort după tine, mică doamnă“, spuse el aprinzîndu-şi o ţigară. La început m-am înfuriat, dar pe urmă l-am iertat. Era adevărat — ochii lui de îndrăgostit erau ageri şi, pe lîngă asta, eram amîndoi cam în aceeaşi situaţie. Am aşteptat cu sufletul la gură răspunsul ei.

„Nu fi tîmpit, Doug“, spuse ea.

„Dar aşa este, i se citeşte în ochi, fiindcă gura n-o cască. Ochii lui îmi amintesc de cîinele collie pe care-l aveai anul trecut. E un tip ciudat.“

„E un băiat foarte bun“, repetă ea încetişor. „Falca lui îmi evocă un bulldog. E băiat bun, Doug, şi păcat că n-a ajuns mai bine. Dar n-a avut niciodată vreo șansă. Noapte bună, Doug. Mă duc să mă culc“, spuse ea şi îl lăsă singur în lumina lunii.

Doamne, cît de egoist eram! El voia totul de la ea, iar eu... eu mi-aș fi dat viața pentru un sărut sau aş fi trăit o viaţă de iad în schimbul unei bucle din părul ei şaten-auriu.

Capitolul 3

Am ajuns în Laysen în dimineaţa următoare şi, deşi nu aveam de stat acolo decît un ceas, i-am dus pe mica doamnă şi pe Douglas Steele în oraş. Vezi tu, Charley, Laysen era o insulă măricică, dar avea un singur oraş — un loc prăpădit, mlăştinos, bîntuit de friguri. Japonezii şi băştinaşii locuiau pe toată insula, dar cei cîţiva albi locuiau lîngă oraş. Căpitanul şi cu mine i-am dus la Señora Castro, care primea chiriaşi. Señora era o mare escroacă, deşi avea suflet bun; preţurile ei erau exorbitante. Dar domnişoara Ross şi Steele au plătit fără să crîcnească. Era clar că erau obişnuiţi cu preţuri mai mari acasă şi îşi închipuiau că scăpaseră ieftin.

Căpitanul Jim îi cunoştea bine pe plantatorii albi din Laysen şi le scrise cîteva recomandări pentru ei. Eu m-am aşezat sub un bambus în timp ce el scria, fiindcă eram încă slăbit după bătaia din ajun. În curînd, apăru ea.

„Domnule Duncan, credeam că o să ne dai şi dumneata nişte recomandări", strigă ea glumeaţă.

„Recomandări de la mine?", am spus eu, încercînd să rîd. „Dacă v-aş da eu recomandări, mă tem că v-ar da afară, domnişoară Ross."

„Nu poţi să-mi spui Courtenay?" Rîse şi se trînti pe iarbă.

„Courtenay!" Să-i spun *ei* pe nume? Nu puteam.

„Nu", am mormăit eu stînjenit. „Nu pot. Pentru mine, veţi fi întotdeauna «mica doamnă»." Am încetat să mă mai simt prost, dar mă temeam că am înfuriat-o sau că o să rîdă de mine.

Dar ea se uită direct la mine cu ochii ei cenuşii fermi şi spuse: „Îţi mulţumesc, Billy Duncan."

Eram cam nedumerit, fiindcă nu ştiam pentru ce-mi mulţumeşte, dar m-am grăbit să mă ridic. S-a sculat şi ea. Am privit de-a lungul străzii încinse, unde copii despuiaţi, cu piele cafenie, se hîrjoneau, şi m-am uitat la bărbaţii cu piele galbenă şi cafenie care fumau pe treptele din faţa uşilor şi mi-am dat seama brusc că era aproape singura — de fapt, ea şi cu Douglas Steele erau singurii cu feţe albe într-o mare de cafeniu şi galben. Îmi stătea pe limbă s-o previn împotriva diavolului corcit, Juan Mardo, dar m-am stăpînit. În dimineaţa aceea, cînd ea părăsise vasul, el o urmărise cu o privire care

l-ar fi făcut pe orice alb să-l omoare bucuros, încet-încet, centimetru cu centimetru. Charley băiete, eu îi cunoşteam pe japonezi. Trăiam de cinci ani în Orient şi ştiam că pentru un japonez viaţa şi onoarea unei femei nu valorează aproape nimic, iar Juan Mardo pusese ochii pe mica mea doamnă. Am vrut să-i spun, dar apoi m-am gîndit că nu-i făceam nici un bine, ci poate mai mult rău, aşa că am tăcut. Dar ea avea mintea ageră şi citise ceva în ochii mei.

„Ce-ai vrut să spui?“, izbucni ea.

Am dat să vorbesc şi pe urmă am zîmbit.

„Doar atît, mică doamnă — dacă veţi avea vreodată nevoie de ceva — ajutor, mai ales — ştiţi la cine puteţi apela.“

Ea zîmbi — de data asta nu era un zîmbet forţat —, ci doar un zîmbet care mă făcu să simt că vedea în sufletul meu şi tare aş fi dorit să fi avut un suflet mai curat.

„Ştiu la cine voi apela“, spuse ea şi-mi întinse mîna. „Şi îţi mulţumesc.“

I-am luat mîna — o mînă mică, fermă, cu degete alungite — şi mi-am dorit mai mult ca oricînd s-o sărut. Dar eram un prost — ştiam asta atunci la fel de bine ca acum şi, după ce i-am lăsat-o jos brusc, am pornit pe stradă, spre „Caliban“.

Abia peste două săptămîni am revăzut-o, dar numai cît să o salut. Împreună cu Douglas Steele şi cu un grup vesel de plantatori albi erau îmbarcaţi pe un mic vas cu pînze, alb şi cochet,

cam la o oră depărtare de Laysen. Douglas Steele era la timonă, într-un costum alb răcoros, iar ea stătea lîngă el, îmbrăcată cu o bluză albă de marinar şi o fustă. Toţi din grup — erau vreo şapte sau opt — ne-au salutat veseli cînd am trecut pe lîngă ei, dar eu n-am auzit decît glasul ei răsunînd limpede peste glasurile tuturor.

„Salut, Billy Duncan!"

Căpitanul se aplecă peste balustradă şi strigă: „Ce mai face misionara?" şi tot grupul izbucni în hohote de rîs.

Ea păru să se necăjească, dar îşi încreţi nasul şi îi strigă: „Îmi merge foarte bine, nu-ţi face griji pentru mine!"

Şi aşa trecură pe lîngă noi, un grup vesel care rîdea şi sporovăia — erau genul căpitanului Harrison, genul lui Steele, dar nu şi genul lui Billy Duncan.

Căpitanul bănuia probabil ce era în sufletul meu, fiindcă i-am surprins privirea pe jumătate compătimitoare pe care mi-a aruncat-o după ce m-am întors. Nu voiam mila nimănui, nici a celui mai bun prieten — singurul lucru pe care-l doream pe acest pămînt era ea. Tînjeam după ea aşa cum tînjeşte după apă un om care moare de sete. Tînjeam atît de tare după ea, de parcă mă simţeam înfometat, atît de mult o doream.

Apoi am mai văzut-o peste alte două săptămîni, cînd căpitanul şi cîţiva chinezoi m-au dus în Laysen în stare de inconştienţă. N-am văzut-o, desigur, cît eram pe tărîmul viselor, dar

am văzut-o după aceea. Vezi tu, mă încăierasem din nou pe „Caliban“ şi ieşisem cît se poate de rău din încăierare. Căpitanul se lepădase de mine, scîrbit, constatînd că nu eram în stare să mă ţin departe de nici o gîlceavă, că nu voiam să mă ţin departe. Îmi despicase capul un cui de care era legată parîma şi fusesem scos din luptă. Căpitanul Jim aruncase o găleată cu apă peste mine — ca de obicei — , dar de data asta nu avusese nici un efect asupra mea. Începuse să se îngrijoreze văzînd că nu-mi revin ca de obicei, aşa că mă debarcă în Laysen, unde ştia că era un medic alb. N-am aflat niciodată ce s-a mai întîmplat după aceea, dar peste două ore, cînd m-am trezit, „Caliban“ era în larg şi eu zăceam într-o colibă, peste drum de Señora Castro, în timp ce un tip mărunt şi slăbuţ se agita deasupra mea. Mă durea capul îngrozitor, aşa că la început nu prea am băgat de seamă ce era în jurul meu — mi-am dat seama doar că medicul cel mărunt părea foarte uşurat văzînd că deschid ochii. Dar cînd se întoarse ca să se adreseze unei persoane de lîngă el şi glasul limpede al acelei persoane strigă recunoscător: „Deci n-a păţit nimic, domnule doctor?“, îmi trecură parcă şi durerile şi ameţeala şi am încercat să mă ridic în capul oaselor, dar medicul cel mărunt rîse şi mă împinse înapoi.

„Ăştia nu mor atît de uşor, domnişoară Ross“, spuse el şi începu să-şi pună la loc instrumentele în geanta neagră de piele. „Peste două

ore va fi la fel de zdravăn ca oricînd şi mîine, cînd va veni căpitanul Harrison, o să poată pleca."

Apoi, totul se împăienjeni, dar am auzit vag închizîndu-se uşa şi am înţeles că medicul plecase pentru cîtva timp. Aproape că mă temeam să deschid ochii, gîndindu-mă că visez, dar cînd, în sfîrşit, am îndrăznit să mă uit, ea şedea cocoţată pe un taburet lîngă mine, cu un zîmbet larg pe faţă. Am încercat să zîmbesc şi eu, dar nu prea mi-a ieşit.

„I-ar te-ai bătut, domnule Duncan", spuse ea pe un ton acuzator.

Am confirmat din cap, dar n-am spus nimic, fiindcă nu aveam ce spune.

„Într-o bună zi o să fii ucis într-o încăierare", mă preveni ea. „Ştii că azi ai fost la un pas de moarte?"

„Am fost de multe ori la un pas de moarte", am spus eu cu un glas istovit. „Dacă muream azi, nu i-ar fi păsat nimănui. De aceea trăiesc." M-am oprit văzînd privirea din ochii ei. Nu cerusem milă sau înţelegere, deşi probabil că aşa păruse, dar ea nu mi-a arătat cu siguranţă nici una, nici alta.

„Asta-i o minciună sfruntată", rosti ea pe un ton degajat. „Eu cunosc cel puţin trei oameni care ar fi regretat moartea dumitale."

„Cine?"

„În primul rînd, căpitanul Harrison. Apoi Douglas Steele şi..."

„Şi...?", am repetat eu, nerăbdător.

„Şi eu", termină ea.

„Mică doamnă, chiar v-ar fi părut rău?", am întrebat eu încet.

„Da, Billy Duncan", răspunse ea privindu-mă în ochi, „fiindcă ţin la tine."

„Iar eu...", îmi năvăleau spre buze cuvinte fierbinţi, dar le-am silit să dea înapoi. Nu-i va aduce nici o bucurie, ci doar mîhnire să ştie că un Soldat Norocos, dur şi necioplit, o iubea cu toată puterea fiinţei sale şi s-ar fi dus bucuros pînă în iad şi înapoi de dragul ei. „Eu vă mulţumesc", am terminat eu.

„Cu plăcere", răspunse ea.

S-a lăsat o tăcere stînjenitoare, apoi eu am întrebat: „Cum merge cu munca de misionar?"

Faţa ei căpătă o expresie tristă, dar colţurile gurii îi zvîcniră.

„Eu zic că mă descurc bine, am deschis o şcoală, pentru copii mici. Dar Douglas", spuse ea încruntîndu-se, „vrea să mă întorc acasă. Zice că..." Tăcu brusc.

„Ce zice?", am întrebat eu tot mai curios.

„A, nimic, nu cred că te interesează."

„Eu cred că da. Vă rog, spuneţi-mi, mică doamnă", am rostit eu, privind-o nerăbdător.

„Păi", spuse ea pe un ton sfidător, „e vorba de Juan Mardo." Îmi aruncă o privire fulgerătoare, dar faţa mea era lipsită de orice expresie. „Douglas zice că nu-i place cum se comportă, dar eu n-am văzut să fi făcut ceva

rău. Nu-mi place — cum să-mi placă după povestea de pe vas? — dar e interesat și m-a ajutat mult.“

„El v-a ajutat?“, am întrebat cu un glas cît mai lipsit de expresie. Ea mă privi ciudat și dădu din cap.

„La început, nu-i puteam convinge pe micii japonezi și pe chinezoi să vină la mine. M-am străduit să fac tot ce era cu putință, dar degeaba, nu-i lăsau părinții. Și atunci a apărut Juan Mardo și a spus că el poate să-i convingă și i-a convins. Acum am prea mulți copii pe cap. Și, totuși, Doug a mirosit ceva urît.“

„Îl înțeleg“, am spus eu calm. „Și o să vă spun ce mi-a ajuns la urechi cu cîtva timp în urmă. Trei membri ai echipajului nostru stăteau de vorbă rezemați de balustradă și — eu înțeleg japoneza — vorbeau despre Juan Mardo și... dumneavoastră.“

„Despre mine?“, exclamă ea mirată. „Continuă, începe să fie interesant!“

„Spuneau“, am continuat eu privind-o ca să văd efectul vorbelor mele, „că Juan Mardo a pus ochii pe dumneavoastră și că va face tot posibilul să fiți a lui!“

Făcuse ochii mari cît timp vorbisem și mi-am dat seama că era foarte curioasă.

„Doamne!“, spuse ea, apoi pe față îi străluci un zîmbet. „Ce palpitant e!“

„Mică doamnă“, am spus eu, „poate nu știți ce-nseamnă asta.“

Micşoră ochii şi îmi aruncă o privire scurtă.

„O, ba da. Nu sînt chiar atît de naivă.“ Apoi privirea i se opri asupra bandajului de pe capul meu şi un zîmbet îi dezveli din nou dinţii strălucitori. „Pentru asta te-ai bătut?“

Am privit-o furios, fiindcă nu dorisem să afle.

Dar ea înţelesese repede adevărul. „Puţini bărbaţi s-ar bate aşa pentru o femeie şi aş vrea să te pot răsplăti... Îţi mulţumesc.“ Îmi întinse mîna.

„M-aţi răsplătit“, am spus eu pe un ton destul de aspru şi i-am luat mîna.

„Cu plăcere.“

Plecă şi în curînd am adormit, în timp ce capul îmi uruia ca motoarele unui vas.

Cînd m-am trezit, cred că era aproape miezul nopţii şi lumina lunii se strecura prin fereastra fără geam. În cocioabă, aerul era înăbuşitor şi capul mă ardea şi mă durea. M-am sculat, am scos o cutie cu chibrituri din buzunar şi am aprins unul, hotărît să găsesc nişte apă. Am găsit un rest de lumînare pe masă, l-am aprins şi am întins mîna după găleata cu apă pe care cineva (medicul, fără îndoială) o pusese pe podea, lîngă pat. Tocmai o ridicasem, cînd am auzit afară zgomot de paşi grăbiţi, cîteva clipe de tăcere, apoi o bătaie şovăitoare în uşă. Am pus jos găleata, calm, şi am luat cuţitul, căci nici o cunoştinţă nu m-ar fi vizitat la ora aceea neobişnuită.

„Cine-i acolo?“, am întrebat.

„Eu“, se auzi răspunsul în şoaptă.

Uşa se deschise larg şi în faţa mea apăru mica doamnă! Era îmbrăcată cu o cămaşă de noapte albă şi subţire, cu un kimono de mătase roz pe deasupra şi, stînd în uşă, şi-l tot strîngea nervoasă pe lîngă gît. Părul ei blond era despletit şi ciufulit şi din papucii de mătase roz i se vedeau picioarele goale. Avea buzele uşor întredeschise, fiindcă respira repede şi ochii îi luceau ca două stele cînd se apropie de mine.

„Dumnezeule!“, am exclamat cu răsuflarea întretăiată şi m-am dat înapoi. Ce căuta acolo, la ora aceea, cu îmbrăcămintea aceea? „Plecaţi!“, am strigat eu cu blîndeţe. „Dumnezeule! Mică doamnă, nu puteţi intra aici!“

„E la fel de rău dacă rămîn în stradă“, răspunse ea cu blîndeţe. „Şi pe lîngă asta, trebuie să vorbesc cu dumneata, domnule Duncan. Mi-ai promis că mă vei ajuta la nevoie.“

„Aţi păţit ceva?“, am întrebat eu, simţind că mă sufoc dîndu-mi seama că îmi cerea *mie* ajutor.

„Da... Şi Douglas.“

Am tresărit auzindu-i numele, apoi în timp ce privirea mea cerceta mica siluetă în veşmîntul acela roz lipit de ea, am simţit un fior rece în inimă, fiindcă am înţeles că viaţa ei va fi după aceea un iad dacă o văzuse cineva.

„Mică doamnă, nu suferă amînare pînă mîine?“

„Ştiu ce îţi închipui despre mine“, strigă ea încet, „dar e o chestiune de viaţă şi de moarte.“

„Continuați", am rostit eu scurt, văzînd că într-adevăr se întîmplase ceva.

„Ei bine, Douglas umblă să-l împuște pe Juan Mardo."

„Ce?!", am strigat eu, uluit.

„Da", continuă ea îngrijorată. „Și-a luat pistolul după-amiază și n-a mai apărut de atunci. Ah, Billy Duncan, a fost o după-amiază chinuitoare! M-am băgat în pat și acum vreo cinci minute am auzit pe cineva alergînd pe stradă spre port. Era Juan Mardo."

„Continuați."

„După el venea Doug. Eram la fereastră și l-am strigat încet — nu m-ai auzit?"

Am scuturat din cap. „Dormeam. Continuați."

„Doug nu s-a oprit. Știam că mă vei ajuta și am venit aici."

„Continuați."

„Asta-i tot."

„Nu e tot", am rostit eu calm, simțind cum începe să mă sufoce un val de furie împotriva micului corcit. „Nu mi-ați spus tot."

„Ba da", răspunse ea, frămîntîndu-și mîinile.

„Nicidecum. De ce umblă Steele să-l omoare pe Mardo?"

Mi se păru că pălise.

„Doug... pentru că... întotdeauna l-a urît!"

„Da", am spus eu, hotărît să aflu adevărul de la ea. „Mai povestiți-mi, mică doamnă."

„Acesta este motivul."

În timp ce o priveam cu atenţie, îmi veniră în minte cîteva dintre poveştile despre faptele diavoleşti ale corcitului şi o idee cumplită prinse contur şi căpătă viaţă în mintea mea.

„Ce v-a făcut Juan Mardo?", am încolţit-o eu.

Ea mă privi în ochi şi roşeaţa i se întinse de la gît pînă la rădăcina părului.

„Nimic, jur", strigă ea frenetic.

M-am repezit la ea şi i-am prins mîinile.

„Spuneţi-mi", i-am poruncit pe un ton autoritar.

„Mă dor mîinile!"

„Spuneţi-mi!"

„Cînd am intrat în casă după-amiază", şopti ea, învălmăşind cuvintele, „a apărut el." A început să-mi vorbească într-un mod ciudat. Am dat să intru şi el a spus..." Se opri brusc şi începu să tragă de şuviţele de păr. „Dă-mi drumul."

„Spuneţi-mi."

„Nu pot. Nu vreau să-ţi spun!"

„Mică doamnă... s-a *întîmplat*...?" Îşi ridică privirea spre ochii mei, citi în ei sensul vorbelor mele şi plecă imediat capul. „Dumnezeule! Şi ce-aţi făcut?"

„Am rămas uluită... a încercat să mă sărute... Încetează! Mă doare mîna!... şi Doug a ieşit din casă... auzise tot... Juan Mardo a luat-o la fugă şi Doug şi-a luat arma... am încercat să-l opresc... dar a plecat."

„Şi vreţi ca eu să...?"

„Să-l opreşti pe Doug!"

„Să-l *opresc*?... Să-l ajut, poate vreţi să spuneţi!"

„Nu! Nu!" strigă ea cu vehemenţă. „Nu vreau să se mînjească Doug cu sîngele lui din cauza mea. Trebuie să-l opreşti, domnule Duncan, pentru numele lui Dumnezeu!"

„Mică doamnă, poate că...", am spus eu, apoi i-am pus întrebarea pe care o ascundeam în inimă: „doriţi să vă căsătoriţi cîndva cu Douglas Steele?"

Pe buzele ei se strecură fantoma unui zîmbet cînd răspunse: „Poate, dar de ce întrebi?"

„Pentru că", am răspuns eu rar, „trebuie să vină spre dumneavoastră cu mîinile curate."

„Deci îl vei opri?", strigă ea bucuroasă.

„Da. Mîinile lui nu trebuie să fie mînjite de sîngele lui Juan Mardo", am spus şi i-am dat drumul.

Se duse spre uşă, apoi se întoarse spre mine cu lacrimi în ochi.

„Dumnezeu să te binecuvînteze, Billy Duncan."

„Staţi puţin", am spus, apropiindu-mă de ea. „Am să vă arăt ceva." Mi-am scos cuţitul din tocul atîrnat la spate şi i l-am întins.

Era un mic pumnal, frumos, din oţel spaniol, cu mîner de argint şi ochii ei scînteiară cînd îl luă. Privi mînerul în lumina firavă şi citi cuvintele gravate pe el.

„*Amigo mio*", rosti ea. „E în spaniolă, nu-i aşa?"

„Da. «Prietenul meu.» Şi într-adevăr a fost prietenul meu. Prietenii mei sînt prietenii dumneavoastră. Păstraţi-l, mică doamnă."

„Mi-l dai mie?" Ochii îi scînteiau.

„Da", am spus eu hotărît. „Mă tem că veţi avea cîndva nevoie de el. Acum plecaţi."

„Da, cred că trebuie să plec. La revedere, Billy Duncan", spuse ea şi îmi întinse mîna cu cuţitul în ea.

Nu era o mînă oferită pentru a fi strînsă, aşa că m-am înclinat şi am sărutat mînuţa albă. În timp ce buzele mele o atingeau, privirea mea se îndreptă spre *Amigo mio* şi m-am rugat în sinea mea să se dovedească a fi prietenul de care avea ea nevoie. Îşi retrase mîna şi stătu oclipă în uşă, cu ochii ei întunecaţi ca două fîntîni luminoase, apoi dispăru.

Într-o noapte, peste două săptămîni, căpitanul Harrison urmărea neliniştit barometrul în scădere. Eu eram la timonă şi-l auzeam mormăind ceva despre o mare furtună care venea spre noi. Noaptea era înăbuşitoare, nu sufla nici cea mai mică adiere de vînt şi pînzele noastre se dezumflaseră, triste. Marea era sticloasă şi noi eram cu adevărat „tăcuţi ca un vapor pictat pe un ocean pictat."

Era o noapte cumplit de neagră şi încremenită! Atît de diferită de noaptea cu lună din

urmă cu o săptămînă, cînd mica doamnă venise la mine după ajutor! În noaptea aceea, mă străduisem să justific încrederea pe care o avea în mine şi, deşi i-am meritat-o, sarcina pe care mi-o luasem singur nu fusese împlinită. La zece minute după ce m-a părăsit mica doamnă, l-am găsit pe Douglas Steele în port, urmărindu-l pe corcit printre baloturile şi lăzile din docuri. M-am repezit brusc la el ocolind o ladă mare şi m-am pomenit cu pistolul lui împungîndu-mi burta. Nu m-am mirat, mă aşteptam oarecum la o asemenea întîlnire, dar nu eram pregătit să întîlnesc un asemenea bărbat. În locul băiatului pe jumătate isteric pe care-l ştiam, în faţa mea se afla un bărbat cu o faţă tristă şi cu capul limpede. Nu încercă să-şi ascundă dezamăgirea că nu eram eu cel pe care-l căuta şi înjură încet. Şi acolo, pe cheiul unde sub noi clipocea apa murdară, i-am spus ultimele cuvinte ale micii doamne.

El mă privi o clipă intrigat, apoi întrebă calm: „Duncan, dacă ai iubi-o pe domnişoara Ross, l-ai lăsa pe diavolul ăsta să-şi facă de cap?"

„N-am de gînd să-l las", am spus eu. „Am să-l ucid eu însumi."

„Regret, dar e vînatul meu", observă rece Steele.

„Steele, ascultă-mă", am spus eu, găsindu-mi cu greu cuvintele. „Tu eşti din lumea micii doamne şi într-o bună zi o să te căsătoreşti cu ea." Îmi aruncă o privire scurtă, dar nu spuse

nimic. Am continuat: „Steele, nu te poţi duce la ea cu mîinile mînjite de sîngele unui om, chiar dacă omul e o bestie. Şi, în plus, ea nu va uita asta niciodată."

„Orice-ar fi", spuse el scurt, „eu o să-l omor."

„Vrei să spui că *eu* o să-l omor", am răspuns eu.

Ei bine, ne-am tot certat în lumina lunii o jumătate de oră şi pînă la urmă l-am convins să accepte planul meu, dar numai Dumnezeu ştie după cîtă împotrivire! Mi-a dat pistolul lui şi i-am promis că dacă nu voi reuşi în noaptea aceea, o să-i las arma sub o ladă mare, fiindcă la ora cinci urma să vină „Caliban" să mă ia. În sfîrşit, ne-am strîns mîinile şi el o luă la fugă pe strada întortocheată, un animal tînăr desăvîrşit, care avea o viaţă minunată înainte.

Tot restul nopţii, am cercetat zona docurilor şi împrejurimile, dar n-am dat de Juan Mardo. Aşadar, cînd la răsăritul soarelui „Caliban" s-a strecurat spre chei, am vîrît pistolul sub ladă şi m-am urcat la bord, privind mereu înapoi spre căsuţa Señorei Castro.

Am pipăit în buzunarul de la şold automatul greu pe care-l cumpărasem la Yindano, căci plecam la Laysen pregătit. Atunci apăru imediat căpitanul.

„Bill, în curînd se va dezlănţui ceva cumplit."

„Taifunul, probabil", am spus eu nepăsător, căci la altceva îmi era gîndul.

„Nu cred. N-am mai văzut în viața mea așa ceva. Trebuie să tragem în port."

„Cel mai aproape e Laysen", am spus eu. „Cu vînt bun, ajungem în trei ore."

„Dar n-avem vînt", mormăi căpitanul. „Tu du-te și te culcă, Bill. Lasă-i timona lui Sung Lo. O să fie nevoie de tine mai tîrziu."

I-am predat timona chinezoiului și am coborît dedesubt. Nu știu cît am dormit, dar cînd m-am trezit, vasul se clătina îngrozitor. În aer se simțea miros de sulf și un membru al echipajului bătea la ușa mea. Cînd m-am urcat pe punte, m-a învăluit un nor de cenușă fierbinte, care aproape că m-a sufocat. Mi-am croit drum spre locul unde căpitanul Jim stătea la timonă. O ținea strîns, cu toată puterea, încercînd să mențină echilibrul vasului pentru a nu fi înghițit de valurile cît munții. Cînd am ajuns lîngă el, o ploaie de cenușă arzînd căzu peste noi și căpitanul se dădu înapoi.

„Ia timona, Bill", strigă el prin vacarmul furtunii, „și ține-o dreaptă. Eu o să mă ocup de oameni."

„Ce se întîmplă?", am întrebat uluit, ținîndu-mă de timona vasului care sălta.

„Un vulcan erupe pe undeva", l-am auzit spunînd, apoi dispăru. Am lăsat o clipă timona ca să-mi leg batista peste nas și apoi m-am agățat de ea ca de ultimul fir de viață.

Pe toată puntea cădeau păsări de mare, unele moarte, multe dînd din aripi și cîrîind,

toate sporind vacarmul şi haosul de infern. Ploaia de cenuşă fierbinte şi de scîntei se revărsa încontinuu, pătrunzîndu-mi prin cămaşă şi făcîndu-mi băşici pe piele. Am apucat să văd acul busolei rotindu-se nebuneşte, apoi lumina de deasupra ei s-a stins. Prin acel război al apelor şi prin haos, l-am auzit pe căpitanul Jim zbierînd nişte ordine şi echipajul urlînd înspăimîntat. Pe deasupra noastră treceau nori de gaz şi am început să mă sufoc, dar n-am dat drumul timonei. „Caliban“ se ridica pe creasta valurilor, dar nu puteam vedea cît de sus, şi apoi cobora cu o viteză ameţitoare în spuma lor. Puntea era măturată de potop după potop şi mi-am amintit că apa era fierbinte. Din nou au căzut scîntei şi aproape leşinasem cînd a apărut căpitanul.

„Lasă timona şi coboară dedesubt!“, porunci el cu glas răguşit şi m-am supus, pe jumătate ameţit, ajutat de el.

Ne-am căznit să ajungem la scara dintre cele două punţi, am reuşit să coborîm şi am închis chepengul după noi. Acolo, printre membrii echipajului urît mirositor, care se jeleau îngroziţi, m-am prăbuşit istovit şi în curînd am adormit.

Cînd m-a trezit căpitanul Jim, era dimineaţă. Soarele strălucea puternic, nu sufla nici o adiere de vînt şi marea liniştită era acoperită cu un strat de cenuşă uleioasă. Întrucît nu era vînt pentru a ne umfla pînzele, am rămas acolo ne-

clintiți ore-n șir. N-am pomenit o zi mai fierbinte ca aceea. Soarele dogorea și scîndurile punții erau încinse ca o sobă fierbinte. Pînă și chinezoii și japonezii, obișnuiți cu canicula, au suferit în ziua aceea, iar căpitanul Jim și cu mine eram lac de sudoare.

Sînt sigur că pe amîndoi ne-ar fi dat gata zăduful dacă n-am fi avut gheața pe care o luasem din Yindano. Pe la apusul soarelui, se porni o briză vioaie și am pornit spre Laysen. Furtuna ne deviase mult traseul, dar dacă briza urma să se mențină, puteam ajunge în port pe la miezul nopții. Briza s-a menținut și în noaptea aceea am dormit liniștiți. În ziua următoare, o voi vedea pe mica mea doamnă. Visam frumos, cînd o mînă brutală mă trezi. Căpitanul stătea lîngă mine. Deși avea pielea cafenie, se vedea că era palid și mi-am dat seama că se întîmplase ceva cumplit.

„Bill, la ce latitudine e Laysen?" Am observat că avea un creion și hîrtie în mînă. I-am spus. „Știam, dar am crezut că visez."

„Ce s-a întîmplat?"

„Bill, știi că acum ne aflăm în locul ăsta?"

„Nu", am răspuns eu nedumerit. „E ora 12? Trebuia să fim în Laysen."

„Nu-nțelegi? Ne aflăm aici, în clipa asta, dar *Laysen* nu mai e!"

Mi-a trebuit un minut întreg ca să înțeleg sensul cuvintelor lui. Eram amuțit, nu puteam gîndi și îl priveam prostește.

„Nu se poate! Glumeşti!“, am reuşit să rostesc, dar în cele din urmă, înainte de a-mi răspunde, am înţeles că nu glumea. Părea cu zece ani mai bătrîn, mai cărunt, răvăşit, distrus.

„M-am orientat după poziţia soarelui la amiază“, spuse el pe un ton sumbru, „şi am făcut toate calculele. În clipa asta sîntem chiar peste Laysen.“

„Dumnezeule! Deci...“

„Laysen s-a scufundat în timpul furtunii“, rosti el şi mă privi în ochi. Apoi, întregul înţeles al vorbelor lui se abătu asupra mea ca un trăsnet. Gîndurile mi se învălmăşeau în minte şi nu puteam să mă adun. Îl priveam înmărmurit şi am văzut în ochii lui că şi el înţelesese. Mica doamnă!

„Poate că nu“, şovăi căpitanul Jim.

„Sung Lo a deviat cursul!“, am strigat eu agăţîndu-mă de o firavă speranţă, ca omul care se îneacă şi se agaţă de proverbialul pai.

„Eu am fost la timonă“, răspunse el istovit. „Hai pe punte, Bill.“

Să nu mă întrebi ce-am făcut în noaptea aceea sau în ziua următoare. Am trăit ca prin ceaţă, incapabil să înţeleg ce se întîmplase. Căpitanul Jim s-a învîrtit cu vasul toată dimineaţa, dar eu nu puteam face nimic, eram cu gîndurile numai la mica mea doamnă. Nu aveam s-o mai văd niciodată, după ce o zărisem ultima oară, stînd în uşă, cu o privire de nepătruns şi cu *Amigo mio* la piept, în timp ce adierea uşoară a vîntului îi flutura veşmîntul roz? Nu aveam să

mai aud niciodată rîsul ei băieţesc cristalin, nu aveam să mai văd licărirea jucăuşă din ochii ei? Nu aveam să mai simt niciodată dulceaţa prezenţei ei feminine? Niciodată, niciodată?

La amiază, căpitanul se orientă din nou după soarele arzător şi verifică poziţia noastră. Nu exista nici o îndoială. Laysen dispăruse. Marea o înghiţise şi nu lăsase nici o urmă.

Am navigat pînă după-amiază, nădăjduind, în ciuda lipsei de speranţe, că totul nu era decît un coşmar oribil sau că noi făcusem cumva o greşeală monstruoasă. Dar în cele din urmă am pornit spre Yindano pentru a aduce înapoi vestea cea tristă. Aproape de apusul soarelui, un strigăt al timonierului m-a scos din cabină şi m-am urcat pe punte.

„O barcă!"

„Bill!", se auzi urletul de imensă bucurie al căpitanului. „Bill, vino sus, ticălos nenorocit! Uite vaporaşul alb!"

În viaţa mea n-am reacţionat atît de repede la chemarea cuiva. Nu înţelegeam ce voia să spună, dar un singur lucru putea să-i dea acel ton al vocii. Toţi membrii echipajului se înşiruiseră la balustrada de la tribord, trăncănind şi agitîndu-se nerăbdători.

I-am dat pe cîţiva la o parte, am ajuns lîngă căpitanul Jim şi am căutat cu privirea ce-mi arăta degetul lui tremurător. Soarele apunea în flăcări splendide şi fîşiile roşii de la apus prevesteau încă o zi caniculară. Pe ape era o cărare sîngerie şi din mijlocul ei venea spre noi, cu toate pînzele sus, un vaporaş alb. În timp ce se

apropia, plutind vesel pe crestele valurilor, ridicîndu-se și coborînd ușor între ele, o liniște stranie cuprinse echipajul care sporovăia.

Căpitanul Jim urlă peste apa dintre noi: „Hei, cei de pe vas!“

Am așteptat, ținîndu-ne respirația, un răspuns, dar n-am primit nici unul. Micul vas se apropia cu pînzele umflate de vînt și am recunoscut vaporașul pe care o văzusem pe mica doamnă în urmă cu o lună.

„Hei, voi de acolo! De ce nu răspundeți?“, zbieră căpitanul furios și apoi așteptă, plin de speranțe. Dar simțind un groaznic junghi în inimă, am înțeles că nimeni nu va răspunde de pe acel mic vas.

„Bill, privește“, șopti căpitanul Jim cînd se apropie și mai mult. „E ceva pe punte. Un bărbat.“

„Cred că sînt doi bărbați“, am început eu.

„Ba nu, trei“, se corectă el cu glasul răgușit.

Dintr-o dată, toți membrii echipajului își reluară sporovăiala asurzitoare și căpitanul îmi șopti cu glas stins: „Coboară o barcă, Bill.“

Am lăsat pe apă o barcă la tribord și căpitanul, eu și patru japonezi am vîslit pînă la „Fecioara veselă“, căci așa scria pe prova vasului. Noi doi am urcat pe mica punte și ne-am apropiat de primul cadavru. Era un japonez, spintecat cu un cuțit, dar era clar că murise din cauza unei răni din piept. Căpitanul și cu mine n-am spus nimic, doar ne-am privit în ochi și ne-am dus spre celălalt cadavru. L-am întors și am constatat că era un băștinaș solid, un tip

ticălos, unul dintre acoliţii lui Juan Mardo. Şi el murise tot din cauza unei răni provocate de un glonte, dar avea şi nişte vînătăi şi tăieturi oribile pe faţă.

„Mă întreb...“, şopti căpitanul. Cel de-al treilea cadavru zăcea lîngă butoiul pentru apă, acum crăpat şi gol, şi înainte de a-l întoarce căpitanul, am ştiut cui aparţinea.

„Juan Mardo“, spuse el cu tristeţe în timp ce îl cerceta. „Are o tăietură pe umăr. Doamne, Bill, nu mi-ar plăcea să mor de sete!“

„N-a fost împuşcat?“

„Nu. Nu are decît cîteva vînătăi. Undeva a fost o încăierare. El a murit de sete în infernul de ieri. După cum arată, nu pare să fi fost o moarte uşoară.“

„E limpede“, atît am spus, dar privindu-i faţa schimonosită, aproape că m-a cuprins mila.

Să mori de sete la tropice e o moarte de cîine. L-am întors din nou cu faţa-n jos şi abia atunci am observat o dîră de sînge pe jumătate ştearsă care traversa puntea şi pătrundea într-o cabină minusculă.

„Bill“, rosti glasul răguşit al căpitanului Jim, „cabina.“

„Da“, am răspuns eu posac, căci mă mişcam ca prin vis.

Amîndoi pregetam, dorind să aflăm tot ce era mai rău, dar în acelaşi timp îngrozindu-ne de ceea ce conţinea probabil cabina. Dar în cel din urmă am coborît cele trei mici trepte, pătrunzînd în cabină după dîra de sînge, urmat îndeaproape de căpitanul Jim. Razele soarelui

roşu pătrundeau prin hublouri, scăldînd micuţa cabină într-o lumină stranie, dar trecerea bruscă de la lumină la semiîntuneric mă orbi pe moment.

Primul lucru pe care l-am văzut a fost o pereche de tălpi goale, acoperite de praf şi de arsuri şi zdrelite de contactul cu nişte pietre ascuţite.

„Douglas Steele“, şopti răguşit căpitanul Jim.

El era. Acum vedeam mai bine, căci soarele coborîse mai jos şi lumina era mai bună. Zăcea pe spate, în mijlocul unei bălţi de sînge închegat, îmbrăcat doar cu o pereche de pantaloni de pijama pîrliţi şi înnegriţi. Pe tot pieptul lui gol erau răni de cuţit — spintecături lungi, de la umăr pînă la talie, tăieturi mici şi adînci şi sfîrtecături scurte. Pe Douglas Steele l-am văzut primul. L-am cercetat dintr-o privire, apoi...

„Curaj, Bill“, am auzit glasul tremurător al căpitanului şoptindu-mi în ureche... apoi am văzut-o pe mica mea doamnă.

Era aşezată cu spatele rezemat de perete, ţinînd capul lui Douglas Steele în poală. Avea ochii închişi. Era nemişcată, dar pe buze avea întipărit un zîmbet ce nu poate fi zugrăvit — zîmbetul unui cuceritor. Era îmbrăcată aşa cum o văzusem eu ultima oară, Dumnezeu ştie cu cîte secole în urmă — cu cămaşa albă de noapte şi cu kimonoul de mătase trandafirie.

Ca prin vis, l-am văzut pe căpitanul Jim apropiindu-se de ea în vîrful picioarelor şi apucînd uşor veşmîntul de mătase trandafirie.

„Bill“, şopti el încetişor şi am străbătut şi eu spaţiul pînă la ea. „Priveşte, Bill“, spuse el desfăcînd kimonoul. Luminat de ultimele raze ale soarelui, era îngropat pînă la mîner între sînii ei albi *Amigo mio*.

Îmi amintesc că în acea cruntă clipă am simţit totuşi un fior de mîndrie cînd mi-am dat seama că fusese prietenul ei la nevoie. Cursese puţin sînge, cuţitul oprise şuvoiul. În timp ce soarele se afunda sub linia orizontului, o rază roşie pătrunse în cabină, drept pe faţa ei, colorîndu-i obrajii albi — zîmbetul ei parcă străluci ca odinioară — apoi, soarele dispăru.

N-am ştiut niciodată ce s-a petrecut după aceea. Ceva din mine parcă a pocnit şi mai tîrziu am auzit de departe glasul căpitanului Jim...

„A dus-o în braţe prin infernul acela de lavă şi cenuşă fierbinte — a fost un bărbat adevărat băiatul ăsta! S-au urcat probabil pe vas, Mardo şi japonezii lui au ieşit şi ei din infernul fumegînd şi s-au urcat la bord. Doamne, ce încăierare trebuie să fi fost, Bill, după ce a încetat furtuna! Fără îndoială că băiatul a aruncat cîţiva peste bord! Uite arma lui.“

Se duse şi ridică pistolul care zăcea lîngă mîna bărbatului mort. „E gol“, spuse el încet după ce-l desfăcu. „A dus-o pe ea în cabină şi s-a luptat cu diavolii de afară pînă ce l-au doborît cu cuţitele. Probabil că s-a tîrît plin de sînge pînă la ea, cu pistolul descărcat şi a murit în braţele ei. Şi apoi...“ Căpitanul mă privi grav în ochi: „Mica doamnă l-a auzit pe Juan Mardo venind şi s-a folosit de *Amigo mio*, Bill. Dumne-

zeu să-i binecuvînteze inimioara vitează, căci nu i-a fost frică de moarte!“

Şedeam nemişcat în întuneric. Pentru mine, se prăbuşise cerul. Nu mai aveam pentru ce trăi. Viaţa era tristă, pustie. Soarele părăsise cerul meu şi pretutindeni era beznă.

„Hai, Bill“, spuse cu blîndeţe căpitanul. „Să mergem.“

M-am ridicat istovit şi l-am urmat. În uşă m-am întors şi am zărit trupul lung al lui Douglas Steele, conturîndu-se vag în lumina amurgului. Am simţit în gît un nod care mă sufoca.

„Îţi mulţumesc, Steele“, am spus încet, de parcă ar fi fost viu. „Îţi mulţumesc.“

„Mulţumesc“, repetă căpitanul Jim.

În lumina tot mai slabă a amurgului, căpitanul Jim şi cu mine stăteam cu capetele descoperite la balustradă şi priveam cum se scufundă încet „Fecioara Veselă“. Cărasem cadavrele lui Juan Mardo şi ale oamenilor lui în cabină, distrusesem tambuchiurile şi apoi făcusem o gaură sub linia de plutire. Pe măsură ce se întuneca mai tare, vasul se scufunda tot mai repede şi o dată cu el se scufunda inima mea, speranţele mele, viaţa mea.

Undeva, în sudul Pacificului, zace pe fundul oceanului un mic vas alb cu un echipaj ciudat — un crunt diavol şi cele două unelte ale sale, un bărbat, care fusese un bărbat adevărat, şi o femeie care preţuise onoarea ei mult mai mult decît viaţa.

FINIS

Nota editorului

Publicarea povestirii *Insula pierdută* și a scrisorilor și fotografiilor adiționale a fost hotărîtă de Mitchell Estate, de familia lui Henry Angel și de Muzeul Drumul spre Tara, în urma interesului copleșitor manifestat de publicul din întreaga lume. În numele istoricilor, cercetătorilor și admiratorilor lui Margaret Mitchell, le mulțumim tuturor pentru păstrarea acestei pagini de istorie și a amintirii acestei mari scriitoare.

S-a acordat o grijă deosebită dorințelor lui Margaret Mitchell. În 1935, ea a dat cu reticență manuscrisul romanului *Pe aripile vîntului* editurii Macmillan pentru a fi publicat, apoi a încercat să-l ia înapoi, dar asta s-a întîmplat cu mai mult de o jumătate de secol în urmă. Astăzi, în 1995, dacă ar mai fi trăit, Margaret Mitchell ar fi avut nouăzeci și cinci de ani și mai mult ca probabil că flexibila Margaret Mitchell ar fi continuat să se schimbe, așa cum s-a schimbat și lumea pe care a cunoscut-o ea odinioară.

Poate că e greu să ne imaginăm cum era lumea lui Margaret Mitchell cu trei sferturi de secol în urmă. Putem afla nume și date, dar este mult mai greu să ne dăm seama care erau vederile predominante și de ce erau astfel. Astăzi, putem fi de acord că anumite cuvinte și caracterizări sînt nepotrivite; dar deși Margaret Mitchell și-a devansat epoca, în aceeași măsură făcea parte din ea. Ea a împletit cunoștințele despre lumea reală în opera ei literară, creînd personaje care vorbeau limbajul epocii lor, o perioadă în care navigatori cît se poate de grosolani vorbeau disprețuitor despre alte rase și respectau femeile virtuoase pentru care onoarea prețuia mai mult decît viața. Și, în timp ce *Pe aripile vîntului* ridică probleme dintr-o perioadă a istoriei americane cunoscută majorității cititorilor, atitudinea publicului american față de Extremul Orient în primele decenii ale acestui secol nu este probabil ușor de reconstituit. În 1916, se declanșase deja Primul Război Mondial în Europa. În Statele Unite, patriotismul căpătase o nouă strălucire, dar o dată cu el s-a răspîndit și bigotismul. Au fost votate legile imigrării și cîteva voci din presa americană au început să ves-

tească „pericolul galben". Americanii se temeau de imperialismul japonez în Pacific, deși Japonia nu făcea decît să dezvolte practica de cîteva decenii a puterilor occidentale care își urmaseră propria „chemare a destinului".

Întregul text al acestei nuvele și al scrisorilor apare așa cum a fost scris de mînă de Margaret Mitchell cu peste trei sferturi de secol în urmă. Margaret Mitchell și-a scris nuvela și multe scrisori de mînă, cu creionul. Pentru cititorul nefamiliarizat, scrisul ei cursiv este dificil de citit. Unele semne de punctuație sau cuvinte par aproape ilizibile. În unele porțiuni, punctele și virgulele sînt identice sau lipsesc cu totul. Cînd a fost transcris textul povestirii *Insula pierdută*, scris de mînă de Margaret Mitchell, nu s-au operat schimbări asupra materialului originar, cu excepția cazurilor indicate prin paranteze drepte sau pentru mai multă claritate; s-au adăugat ori s-au scos semne de punctuație, ceea ce a avut ca rezultat în cîteva locuri scrierea unui cuvînt cu majusculă sau refacerea începutului unui paragraf.

Pe diverse pagini ale caietelor de compunere și pe copertile lor apar însemnări în afara textului, care nu au legătură cu povestirea și au fost omise. Se cuvine totuși să menționăm că pe prima copertă a primului caiet de compunere apare cuvîntul „Legămînt" și că Margaret Mitchell a notat un subtitlu pe ambele coperte: *Mica doamnă neînfricată*. Pe o pagină din interior, a consemnat titlurile altor povestiri, probabil distruse: *Man Who Never Had a Chance (Omul care nu a avut nici o șansă), Fortunes of the Four (Soarta celor patru), Silver Spurs — or Comrades Three (Pinteni de argint — sau Trei tovarăși), and The Lady-Doc (Doamna doctor)*.

S-ar putea ca fotografiile care apar în această carte să fi fost tăiate. Ele pot fi văzute în starea inițială la Muzeul Drumul spre Tara. Se cuvine să mai menționăm că nu toate cele cincizeci și șapte de fotografii descoperite de Henry Love Jr. apar în această carte. Cîteva imagini nu au fost incluse, pentru că se deosebesc prea puțin de imaginile folosite în carte, altele nu sînt clare, iar altele sînt deteriorate sau greu de deslușit.

Debra FREER
Istoric și cercetător

Octombrie 1995

Bibliografie

Arhive

Atlanta Historical Society
Emory University Special Collections
Fulton County Vital Records
Gwinnett County Historical Society
University of Georgia Libraries
Hargrett Library, Mitchell Marsh Collection

Cărți

Atlanta City Directories, 1912-23, 1940-45.

Bryant, James C. *Capital City Club: The First One Hundred Years* 1883 — 1983. Atlanta, Georgia: Capital City Club, 1991.

Compton's Interactive Encyclopedia. Version 3.00. Compton's Learning Company, 1994.

Edwards, Anne. *Road to Tara*. New Haven and New York: Ticknor & Fields, 1983.

Facts and Fancies. Washington Seminary School. Atlanta, Georgia. Annuals 1916, 1917, 1918.

Farr, Finis. *Margaret Mitchell of Atlanta*. New York: William Morrow, 1965.

Garrett, Franklin M. *Atlanta and Environs*, 3 vol. New York: Lewis Publishing, 1954.

Garrett, Franklin M. *Yesterday's Atlanta*. Miami, Florida: E.A. Seemann, 1974.

Grattan, C. Hartley. *The Southwest Pacific Since* 1900. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1963.

Gwinn, Yolande. *I Remember Margaret Mitchell*. Lakemont, Georgia: Copple House Books, 1987.

Harwell, Richard. *Margaret Mitchell's „Gone With the Wind" Letters*, 1936—1949. New York: Macmillan and London: Collier Macmillan Publishers, 1976.

Langsam, Walter C. *The World Since* 1914. New York: Macmillan Company, 1935.

Peacock, Jane Bonnet. *A Dynamo Going to Waste — Letters to Allen Edee* 1919 — 1921. Atlanta: Peachtree Publishers, 1985.

Pyron, Darden Asbury. *Southern Dougher: The Life of Margaret Mitchell*. New York: Oxford University Press, 1991.

Runkle, Scott F. *An Introduction to Japanese History*. Japan: International Society for Educational Information Press, Inc., 1976.

Shavin, Norman. *Days in the Life of Atlanta*, Atlanta: Capricorn, *1987*.

Shavin, Norman and Sharter, Martin. *The Million Dollar Legends: Margaret Mitchell and* Gone With the Wind, Atlanta: Capricorn, 1974.

This Fabulous Century, 1910—1920. Virginia: Time-Life Books, 1985.

Walker, Marianne, *Margaret Mitchell & John Marsh: The Love Story Behind* Gone With the Wind, Atlanta: Peachtree Publishers, 1993.

Interviuri

Angel Jr., Henry. Georgia, 1994 — 1995.

Britton, Sarita Hiscox. Florida, 1995.

McFadyen, Courtenay Ross. Pennsylvania (previously recorded 1980 audio by Peacock & Wiggins), 1995.

Reeves, Dorothy. Georgia, 1995.

Summers, Jessie. Georgia, 1995.

Wiggins, Patsy. Georgia, 1994 — 1995.

Reviste şi jurnale

Edwards, Augusta Dearborn. „My Most Unforgettable Character", *Reader's Digest*, March 1962, pp. 117—21.

Freer, Debra. „Margaret Mitchell Has Not Gone With the Wind", *Art & Antiques*, May 1995, pp. 54-63.

Harwell, Richard Barksdale. „A Striking Resemblance to a Masterpiece — *Gone With the Wind* in 1936", *Atlanta Historical Journal* 25 (Summer 1982): 21—38.

Howland, Williams S. „Peggy Mitchell, Newspaperman", *Atlanta Historical Bulletin* 9 (May 1950): 47—64.

Key, William. „Margaret Mitchell and Her Last Days on Earth", *Atlanta Historical Bulletin* 9 (May 1950): 108—27.

McKay, Blyth. „Margaret Mitchell in Person, and Her Warmth of Friendship", *Atlanta Historical Bulletin* 9 (May 1950): 100—107.

Macmillan Publishing Company. „Margaret Mitchell and Her Novel, *Gone With the Wind*", Macmillan Company Booklet, 1936.

Margaret Mitchell of Atlanta. Atlanta Public Library memorial publication, 1954.

Marsh, John R. „Margaret Mitchell and the Wide, Wide World", *Atlanta Historical Bulletin* 9 (May 1950) 32 — 44.

Mitchell, Stephens. „Her Brother Remembers — Margaret Mitchell's Childhood", *The Atlanta Journal Magazine Margaret Mitchell Memorial Issue.* December 1949.

Mitchell, Stephens. „Margaret Mitchell and Her People in the Atlanta Area", *Atlanta Historical Bulletin* 9 (May 1950): 5—26.

Perkenson, Medora Field. „Was Margaret Mitchell Writing Another Book?", *The Atlanta Journal Magazine Margaret Mitchell Memorial Issue*, December 1949.

Pyron, Darden. „Making History: *Gone With the Wind*, A Bibliographical Essay", *Atlanta History Bulletin* 4 (Winter 1985—86).

Taylor, A. Elizabeth, „Women Suffrage Activities in Atlanta", *Atlanta Historical Journal* 23 (Winter 1979): 45—54.

Ziare

Atlanta Journal and Constitution, 1915 — 1922.

Atlanta Journal and Constitution, March 15, 1949.

Atlanta Journal and Constitution Magazine, May 16, 1954.

Manuscrise nepublicate

Wilkins, Barratt. „Victor Lamar Smith, Shadowbrook, and the Summer of 1920".

De aceeași autoare
Editura RAO vă mai oferă:

PE ARIPILE VÎNTULUI

Acum șaizeci de ani, vedea lumina tiparului romanul *Pe aripile vîntului*, scris de debutanta Margaret Mitchell. Cartea a obținut un succes de librărie instantaneu: s-au vîndut 50 000 de exemplare, iar de-a lungul anului 1936, peste un milion și jumătate. În 1937 i s-a decernat premiul Pulitzer.

Pe aripile vîntului avea să devină una din piesele de rezistență ale culturii americane, citită pe toate meridianele, în zeci de limbi, și vizionată de milioane de spectatori într-o nu mai puțin celebră ecranizare cinematografică.